

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare

Testarea tematică la limba străină I

(engleză / franceză)

clasa a IX-a

18 noiembrie 2025

Chișinău, 2025

Raport

cu privire la realizarea testării tematice la limba străină în clasa a IX-a,

18 noiembrie 2025

În baza Ordinului nr. 1784/2025 al Ministerului Educației și Cercetării și în conformitate cu Planul de activitate al Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare pentru anul 2025, la 18 noiembrie 2025, s-a desfășurat testarea tematică la limba străină în clasa a IX-a. Testarea a vizat doar clasele ce studiază limba engleză și limba franceză în calitate de limba străină I. Acțiunile organizate de Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare (în continuare – ANCE) s-au derulat conform prevederilor *Metodologiei de organizare și desfășurare a testărilor tematice în învățământul general*, aprobată prin Ordinul MEC nr. 1565/2024.

Scopul organizării acestei testări a constat în:

- a raporta nivelul de competențe lingvistice ale elevilor la standardele educaționale naționale;
- a consolida capacitățile de monitorizare a competențelor lingvistice ale elevilor;
- a promova abordarea comunicativă și interculturală în învățarea limbii străine;
- a asigura coerența între standardele europene (*Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi*), evaluarea națională și orientarea elevilor pentru parcursul liceal.

Obiectivele de evaluare au continuat logica enunțată în sesiunea de testări tematice din aprilie 2025, la clasa a VIII-a, și au presupus o anumită evoluție de la un an la altul. Testul a urmărit evaluarea capacității elevilor de a înțelege, utiliza și produce mesaje simple și clare în contexte cotidiene și școlare, corespunzătoare nivelului A2 – A2+ din Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL, 2020). Pentru clasa terminală a gimnaziului, ele s-au formulat astfel:

1. Receptare

- să demonstreze înțelegerea globală și a detaliilor esențiale din texte scurte, orale sau scrise, legate de activități de zi cu zi (școală, familie, prieteni, călătorii etc.);
- să identifice informații specifice (nume, date, locuri, acțiuni) și să distingă între ideea principală și detaliile secundare;
- să recunoască intenția comunicativă a vorbitorului (a informa, a cere, a descrie, a exprima o opinie).

2. Utilizarea limbii ca sistem

- să aplice corect structurile lexicale și gramaticale învățate (timpurile de bază, adjective, prepoziții, pronume, expresii uzuale);
- să manifeste precizie elementară și claritate în formularea mesajelor;
- să dovedească coerență simplă în construcțiile lingvistice.

3. Producere scrisă

- să redacteze texte scurte și simple (descrieri, mesaje, scrisori, texte narative scurte sau de opinie personală);
- să exprime opinii, preferințe și sentimente folosind structuri familiare;
- să utilizeze conectori simpli (and, but, because / et, mais, parce que) pentru a asigura coeziunea textului.

4. Interacțiune și mediere

- să reformuleze în termeni proprii ideea principală a unui mesaj scurt;
- să comunice sensul general al unei informații către altă persoană, utilizând limbaj simplu;
- să răspundă adecvat în situații uzuale de comunicare (cerere, invitație, mulțumire, opinie).

5. Dimensiune culturală și interculturală

- să recunoască elemente culturale de bază (sărbători, obiceiuri, produse, simboluri) din țara limbii studiate;
- să compare aspecte simple din cultura proprie și cea a limbii-țintă (alimente, activități, moduri de viață).

6. Coerență, valori și atitudini

- să manifeste interes și respect față de limba și cultura studiată;
- să utilizeze limba străină pentru a exprima idei personale, într-un mod clar, respectuos și pozitiv;
- să dovedească atitudine activă și curiozitate față de diversitate.

Grupurile de lucru care au elaborat materialele testării au fost aprobate prin Ordinul nr. 1785/2025 al MEC. Probele realizate de elevi au fost verificate în comisii raionale/ municipale de evaluare, instituite prin ordinul șefului organului local de specialitate în domeniul învățământului. Rezultatele au fost transmise, prin centralizatoare, la ANCE.

Ca și în sesiunile anterioare de testare, școlile au avut și de această dată opțiunea de a-și implica elevii în mod voluntar. Astfel, în total, în procesul de testare s-au implicat 17072 de elevi din toată țara. Există municipii/ raioane ce au manifestat pe larg interesul pentru testarea competențelor lingvistice la limba engleză sau franceză; există și raioane pe care le reprezintă, în tabloul general al testării, câte o singură instituție de învățământ. Totuși, în sesiunea curentă, spre deosebire de cea din aprilie, au participat instituțiile din toate municipiile și raioanele țării, inclusiv Rîbnița, Bender și Tiraspol. De subliniat faptul că, recent, la testarea la limba străină au participat în linii mari aceiași elevi care au realizat-o în sesiunea din aprilie, când erau în clasa a VIII-a.

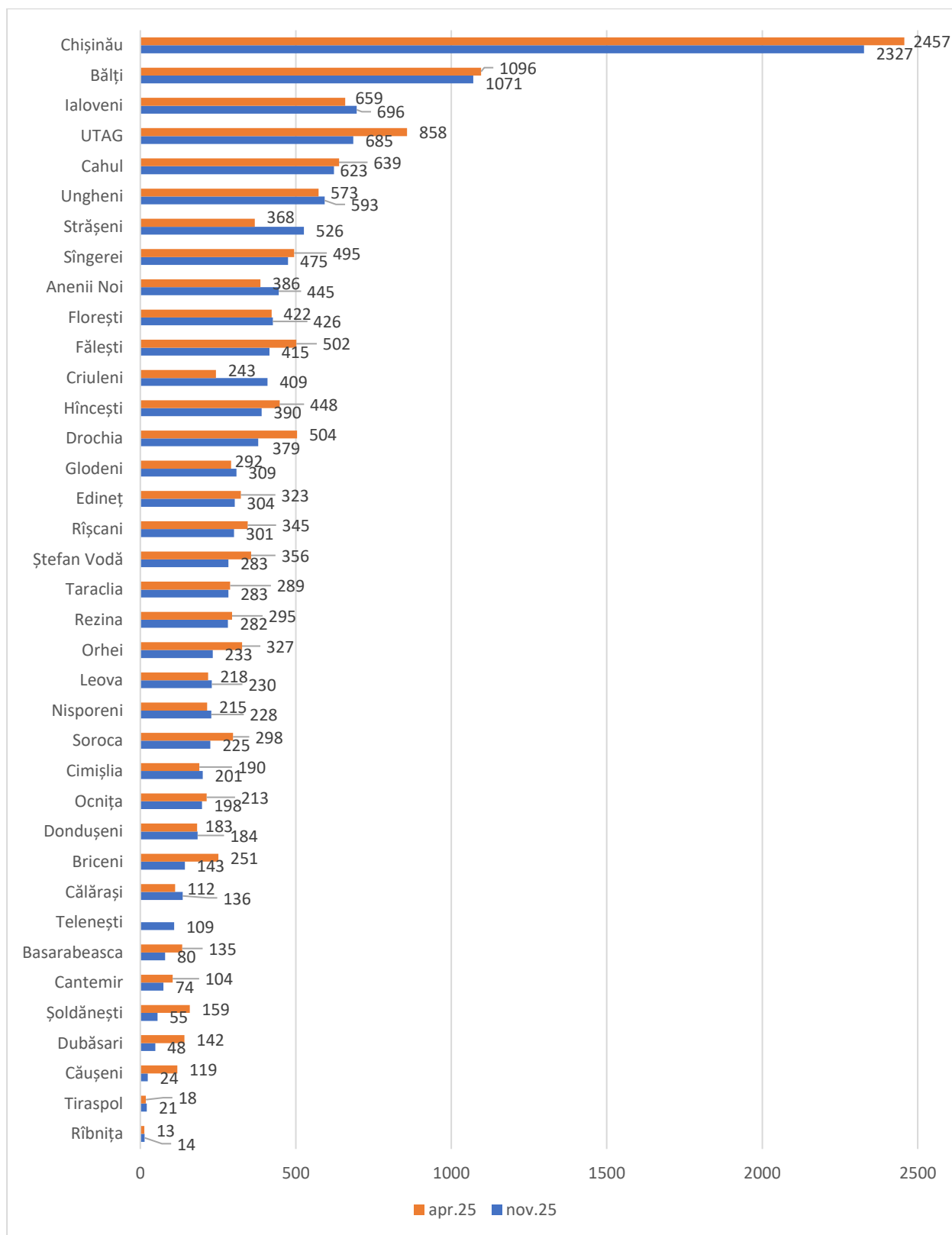
Limba engleză

La testarea tematică la limba engleză au participat 13 433 elevi din 473 de instituții de învățământ. Numărul de instituții participante este doar cu o unitate mai mic față de testarea din aprilie, care a antrenat 474 de școli în acest proces. În comparație cu testarea de acum jumătate de an, când proba de limba engleză au scris-o 14 247 elevi de clasa a VIII-a, la testarea din noiembrie s-au implicat, per ansamblu, cu 814 elevi mai puțin. În Diagrama 1 sunt prezentate datele privind numărul de elevi care au participat la testare, din fiecare raion/ municipiu din țară; indicatorii recenți sunt dați în comparație cu indicatorii din aprilie 2025.

Conform datelor prezentate în diagramă, cei mai mulți elevi care au participat recent la testarea la limba engleză provin din municipiul Chișinău (2 327 de elevi), urmat de municipiul Bălți (1 071), Ialoveni (696), UTA Găgăuzia (685), și Cahul (623). În topul cantitativ din sesiunea recentă sunt aceleași cinci instituții, ca și în primăvară. Este de remarcat faptul că participarea semnificativă a elevilor la testarea la limba engleză se atestă în municipiile Chișinău și Bălți și în raioanele cu populație școlară numeroasă.

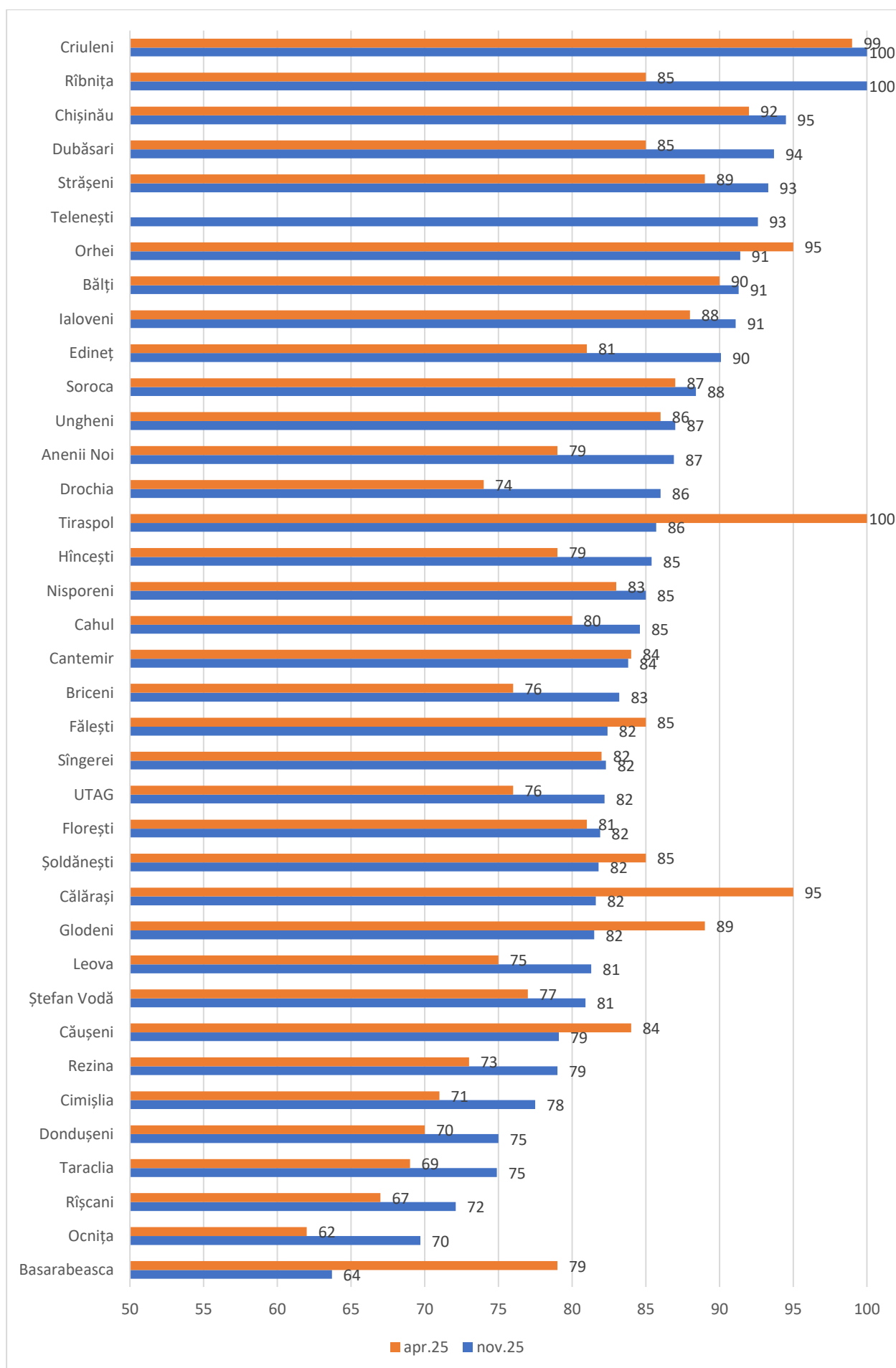
La polul opus, cel mai mic număr de elevi participanți a fost înregistrat în raioanele Rîbnița (14 elevi), Tiraspol (21), Căușeni (24), Dubăsari (48) și Șoldănești (55). Este modest interesul actorilor educaționali pentru evaluarea competențelor lingvistice în Basarabeasca (80 de elevi), Telenești (109), Călărași (136), Briceni (143).

Diagrama 1. Numărul de elevi participanți la testarea la limba engleză

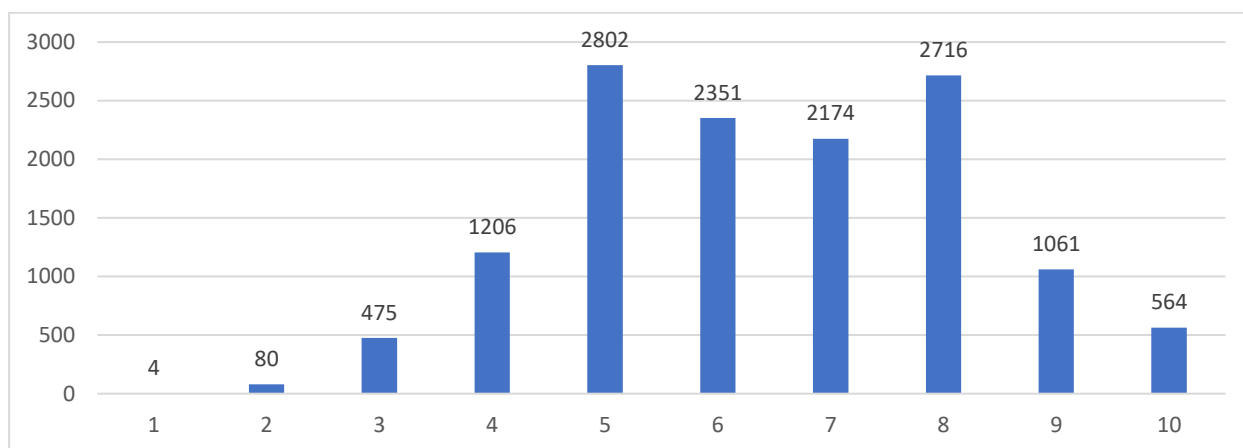
În general, rezultatele testării la limba engleză, în clasa a IX-a, denotă un specific așteptat, fără devieri grave de la firescul procesului de învățare-evaluare. Rata de promovare a constituit 86,86% – cu 3,6 unități procentuale mai mult decât în sesiunea din aprilie curent (83,25%). Cel mai bine, în acest context, se prezintă Criuleni și Rîbnița – 100% promovare, urmate de Chișinău (95%), Strășeni (93%), Bălți (91%), Ialoveni (91%), Orhei (91%) – dintre zonele cu participare considerabilă. Promovarea cea mai scăzută se atestă la Basarabeasca (64%), în toate celelalte raioane și municipii aceasta depășind 70%. În Diagrama 2, prezentăm rata de promovare per raion/ municipiu, în comparație cu datele de aceeași natură din aprilie.

Diagrama 2. Rata de promovare per raion/ municipiu la limba engleză

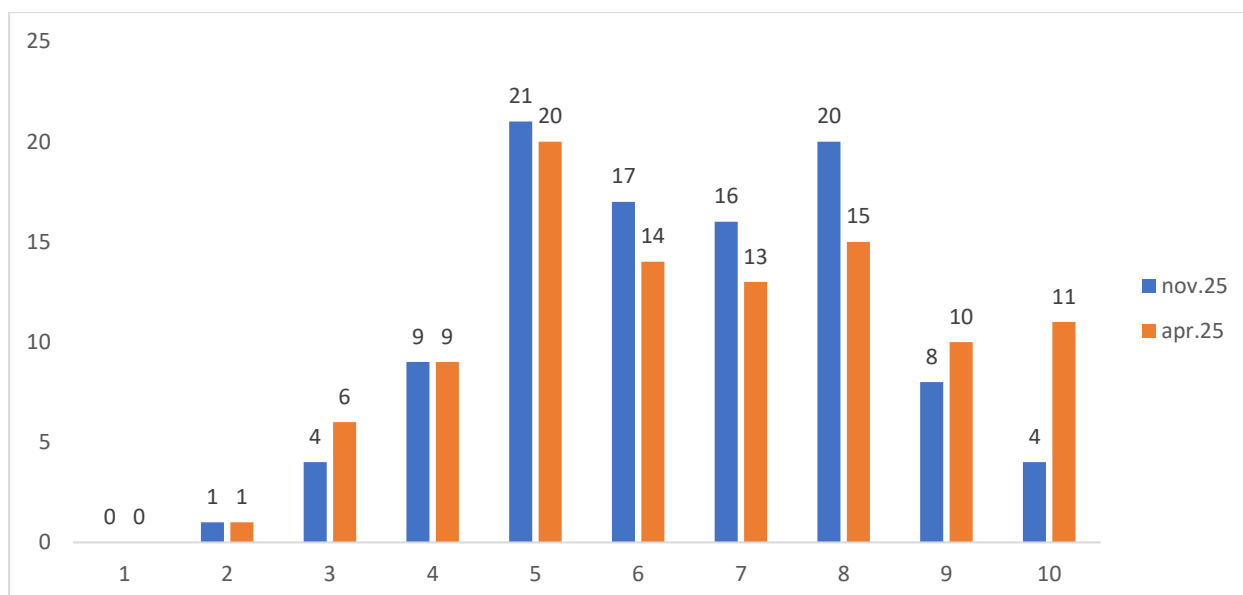
În Diagrama 3 este prezentată distribuția numerică a notelor din cadrul testării tematice la limba engleză.

Diagrama 3. Distribuția numerică a notelor obținute

În Diagrama 4 sunt prezentate datele privind distribuția procentuală a notelor recent obținute în cadrul testării la limba engleză (prezentate cu albastru), în contrapunere cu aceeași categorie de date din aprilie curent (prezentate cu oranj).

Diagrama 4. Distribuția procentuală a notelor obținute

După cum se poate desprinde din Diagrama 4, comparând cele două sesiuni de testare (din aprilie, când elevii erau în clasa a VIII-a, și din noiembrie, cl. a IX-a), a rămas aproape neschimbat procentul notelor de la „1” la „5”. A crescut numeric procentul notelor de „6”, „7” și, în mod special, de „8”; în schimb, a scăzut procentul notelor de „9” și, foarte vizibil, al notelor de „10”.

Ponderea redusă a notelor de „1” și „2”, în ambele etape de testare, sugerează faptul că eșecul școlar sever este marginal: nota „2” apare izolat atât în aprilie, cât și în noiembrie, iar nota „1” este practic inconsistentă numeric. Frecvența notelor de „3” și „4” vorbește convingător despre dificultăți temporare de adaptare la conținuturile evaluate.

Nota „5” reprezintă vârf de distribuție în ambele sesiuni: cca 20% în aprilie versus cca 21% în noiembrie. Această concentrare ridicată în jurul notei de trecere sugerează existența unui nucleu important de elevi cu competențe funcționale, dar fragile. Rezultatele apreciate cu „6”, cu o pondere de cca 17%, alături de cele 21% ale notei „5”, indică dificultăți vizibile în transferul cunoștințelor spre performanță superioară.

Nota „7” cunoaște o creștere procentuală de 3 unități (de la 13 la 16%); nota „8” – o creștere de 5 unități (de la 15 la 20%).

Diagrama pune în evidență două valori în jurul cărora se concentrează frecvențe ridicate: „5” și „8”. Această distribuție vorbește despre faptul că nivelul de competență atestat de elevi este eterogen într-o măsură foarte pronunțată. Se conturează două grupuri relativ distincte:

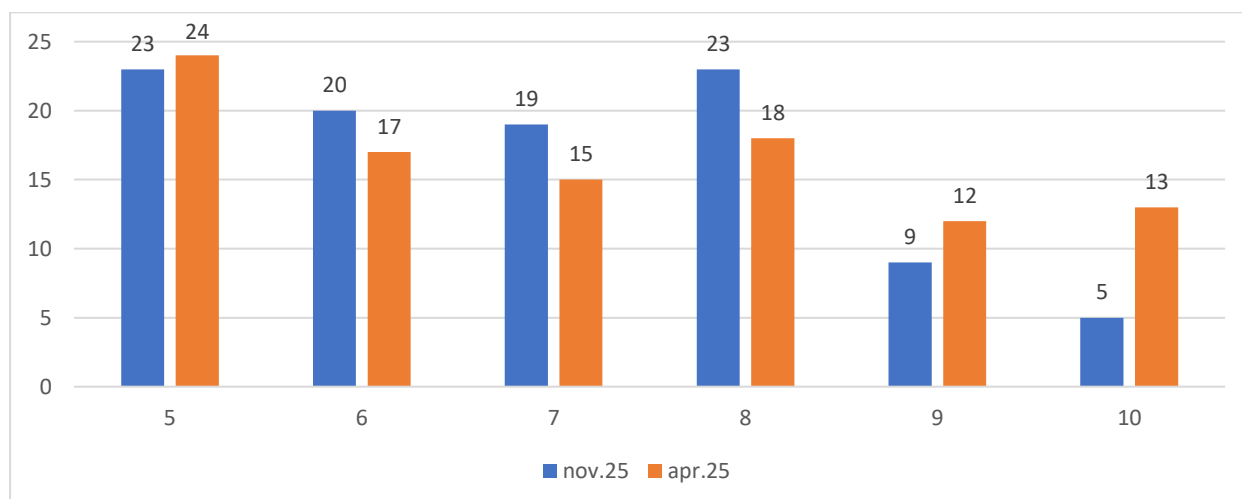
- un grup (cel mai) numeros de elevi cu competențe funcționale minime, care abia ating cerințele de bază ale testului, întâmpinând dificultăți în sarcini ce presupun transfer, analiză sau producere lingvistică mai complexă;
- alt grup de elevi, aproape la fel de numeros, cu competențe consolidate, capabili să rezolve eficient itemi de nivel mediu și superior și să utilizeze corect structuri lingvistice.

Interpretările distribuției cu două vârfuri de frecvență pot viza diferențe semnificative în ritmul și stilul de învățare al elevilor, acces inegal la resursele educaționale, alte cauze obiective și subiective.

Scăderea ponderii notei „10” de la 11% la 4% poate fi interpretată prin corelarea mai multor factori evaluativi și pedagogici. Fenomenul nu indică neapărat un regres al nivelului de competență, ci, mai curând, semnalează o schimbare de context evaluativ. Este posibilă, de asemenea, creșterea – odată cu clasa – a exigenței evaluării, conturarea criteriilor de excelență, diferențierea mai riguroasă a performanțelor.

Diagrama 5 prezintă distribuția procentuală a notelor în rândul elevilor care au promovat testarea, în raport cu datele de aceeași natură din sesiunea de primăvară.

Diagrama 5. Distribuția procentuală a notelor în rândul elevilor care au promovat testarea

Diferențele considerabile de procentaj la nivelul celor două sesiuni de testare – aprilie și noiembrie – se observă în cazul notei „10”, în celelalte cazuri tabloul prezentându-se mai uniform.

Diagrama 6 prezintă distribuția procentuală a notelor în rândul elevilor care nu au promovat testarea, în raport cu datele de aceeași natură din sesiunea de primăvară.

Diagrama 6. Distribuția procentuală a notelor în rândul elevilor care nu au promovat testarea

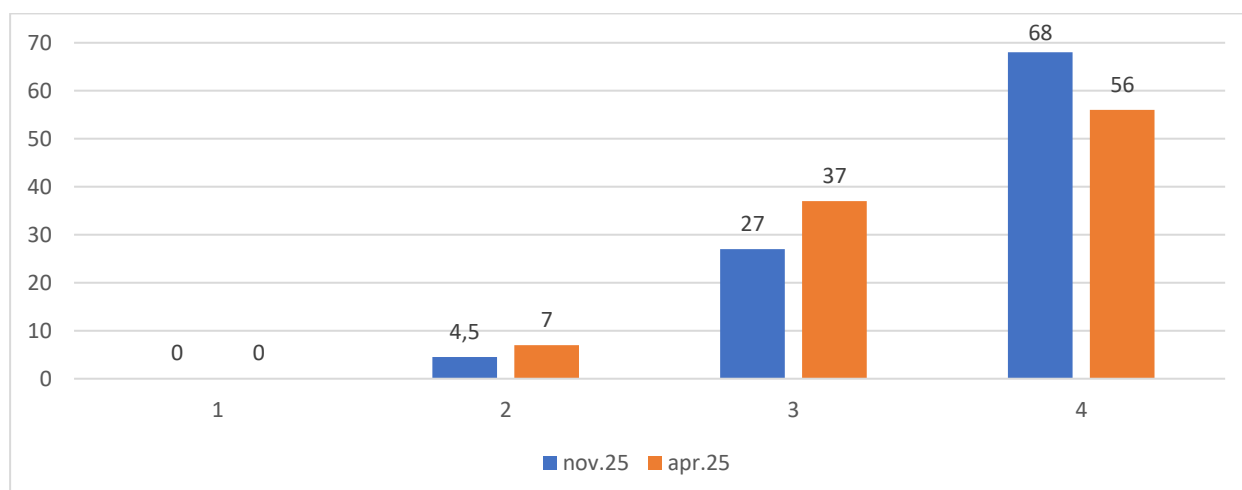
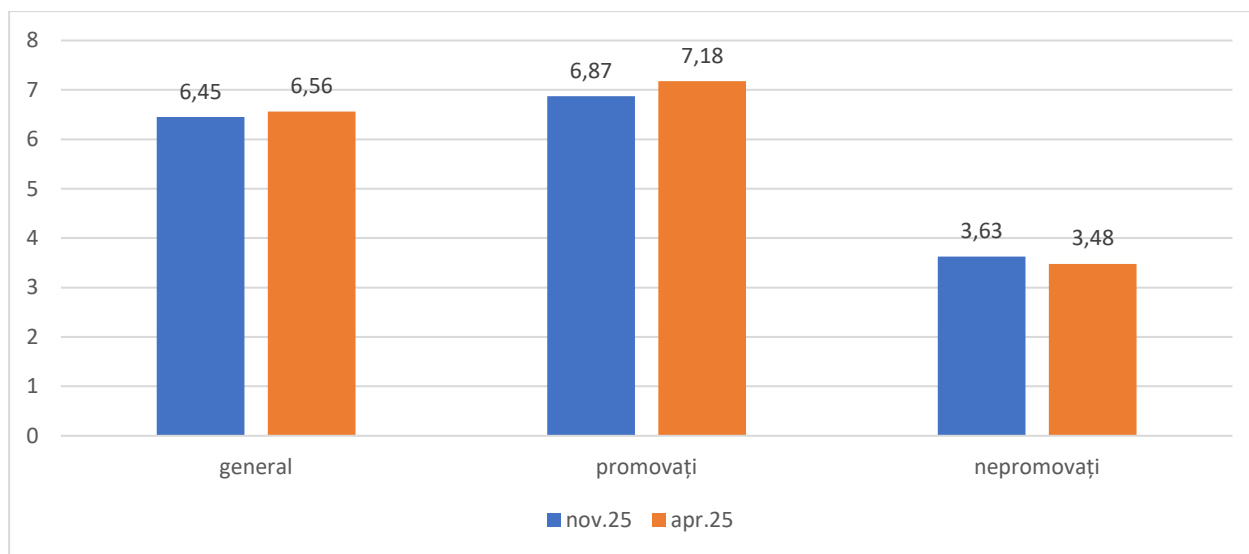

Diagrama 7 prezintă datele privind nota medie obținută de toți elevii care au participat la testare (*General*), nota medie obținută în rândul elevilor care au promovat testarea (*Promovați*) și nota medie obținută în rândul elevilor care nu au promovat testarea (*Nepromovați*). Diagrama prezintă, ca și mai sus, datele din noiembrie 2025 în raport cu acelea din aprilie 2025.

Diagrama 7. Nota medie generală pe grupe de promovare

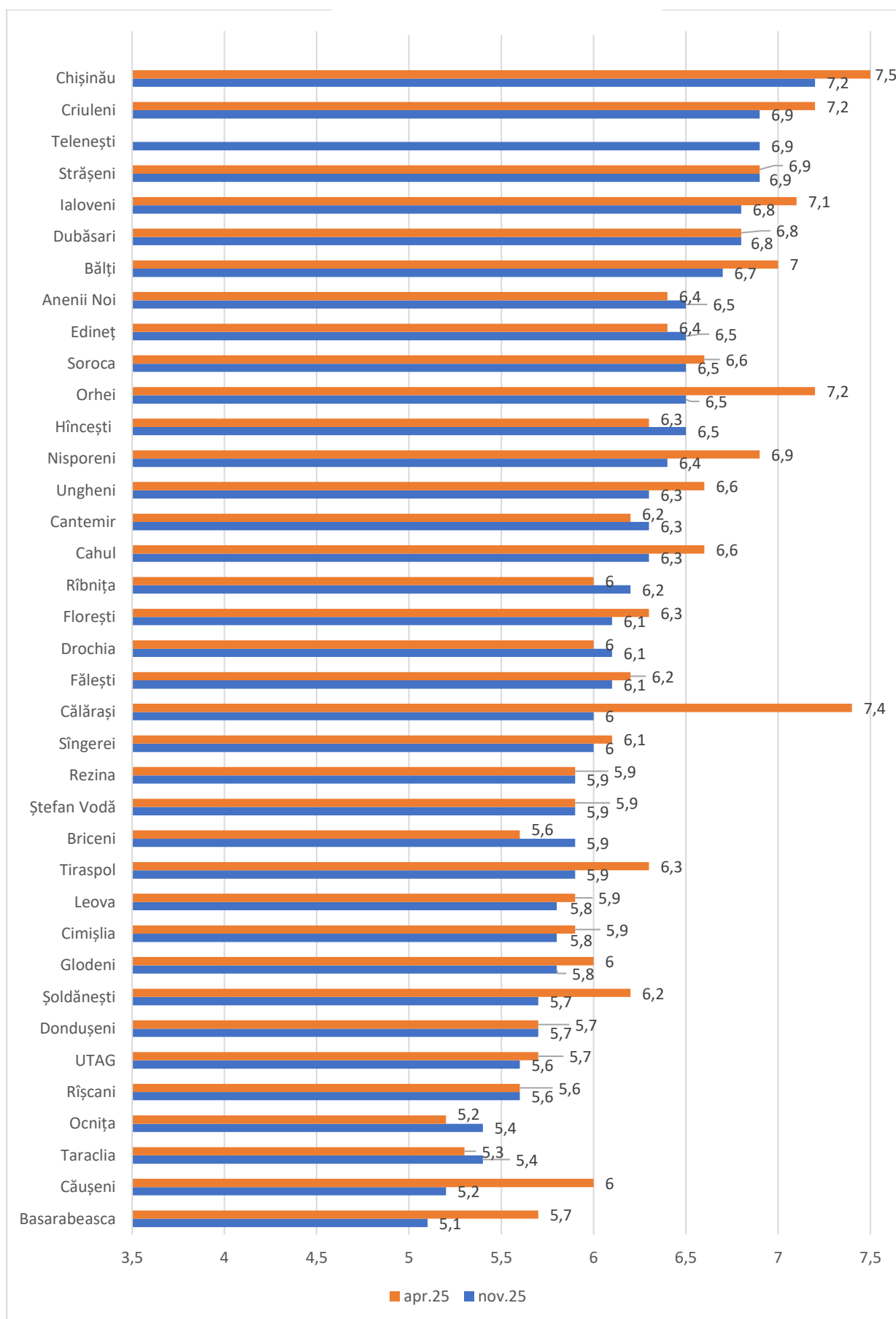
Conform datelor prezentate în Diagrama 7, nota medie în rândul tuturor elevilor care au participat la testare este de 6,45, ceea ce indică că, în medie, rezultatele candidaților sunt peste limita minimă de promovare. În comparație cu media din aprilie (6,56), aceasta recentă a scăzut cu 0,11, adică nesemnificativ. Totodată, nota medie în rândul elevilor care au promovat testarea este de 6,87 – în aprilie ea a constituit 7,18. Această valoare indică un nivel moderat de performanță, în care cei mai mulți elevi care au promovat testarea au obținut note cuprinse între „5” și „8”. Nota medie obținută de elevii care nu au promovat testarea este de 3,63 – cu 0,15 mai mult decât indicatorul 3,48, din aprilie. Această valoare indică dificultăți de învățare pe care o anumită categorie de elevi continuă să le aibă.

Menținerea mediei la mijlocul valorilor „6” și „7”, deși nu anunță un risc sistemic, indică atingerea nivelului minim funcțional, și nu a unuia competitiv. Sistemul pare capabil să asigure competențe de bază, dar nu să asigure progresul consistent, calitativ.

Diagrama 8 prezintă datele privind nota medie înregistrată în fiecare raion/ municipiu care a participat la testarea tematică la limba engleză, în comparație cu rezultatele din aprilie. Examinarea diagramei scoate în evidență o stabilitate relativă, ci variații moderate: în majoritatea unităților teritoriale, diferențele sunt reduse, situându-se de regulă între $\pm 0,1$ și $\pm 0,5$ puncte. Se poate vorbi despre o continuitate a nivelului de competență lingvistică și despre absența rupturilor majore în achizițiile elevilor la tranziția dintre clase. De asemenea, este vizibilă prevalența ușoarelor scăderi, în sesiunea recentă: în foarte multe cazuri, s-a observat o ușoară diminuare a mediei. De remarcat, în aprilie 7 unități teritoriale s-au remarcat cu media peste 7, în timp ce în noiembrie doar capitala a atestat media peste 7 – cu toate că și în cazul Chișinăului se remarcă scăderea mediei: de la 7,59 la 7,22. În câteva cazuri, se atestă scăderi bruște: Călărași – de la 7,48 la 6,05; Orhei – de la 7,28 la 6,52, Șoldănești – de la 6,25 la 5,72; Căușeni – de la 6,04 la 5,2; Basarabeasca – de la 5,78 la 5,13. Valorile mai scăzute se atestă în raioanele predominant rurale.

Există și cazuri de progres punctual, preponderent nesemnificativ: creșterea se observă în cazul raioanelor Edineț, Ocnița, Taraclia, Glodeni, fără ca aceste creșteri să vorbească totuși despre capacitatea sistemului de a produce progres măsurabil în decursul a câteva luni de studiu. Deși pe o poziție favorabilă în diagrama de mai jos, unele raioane nu demonstrează neapărat un rezultat înalt, deoarece le-au reprezentat un procent mic de elevi de clasa a IX-a (de exemplu, Telenești, Dubăsari).

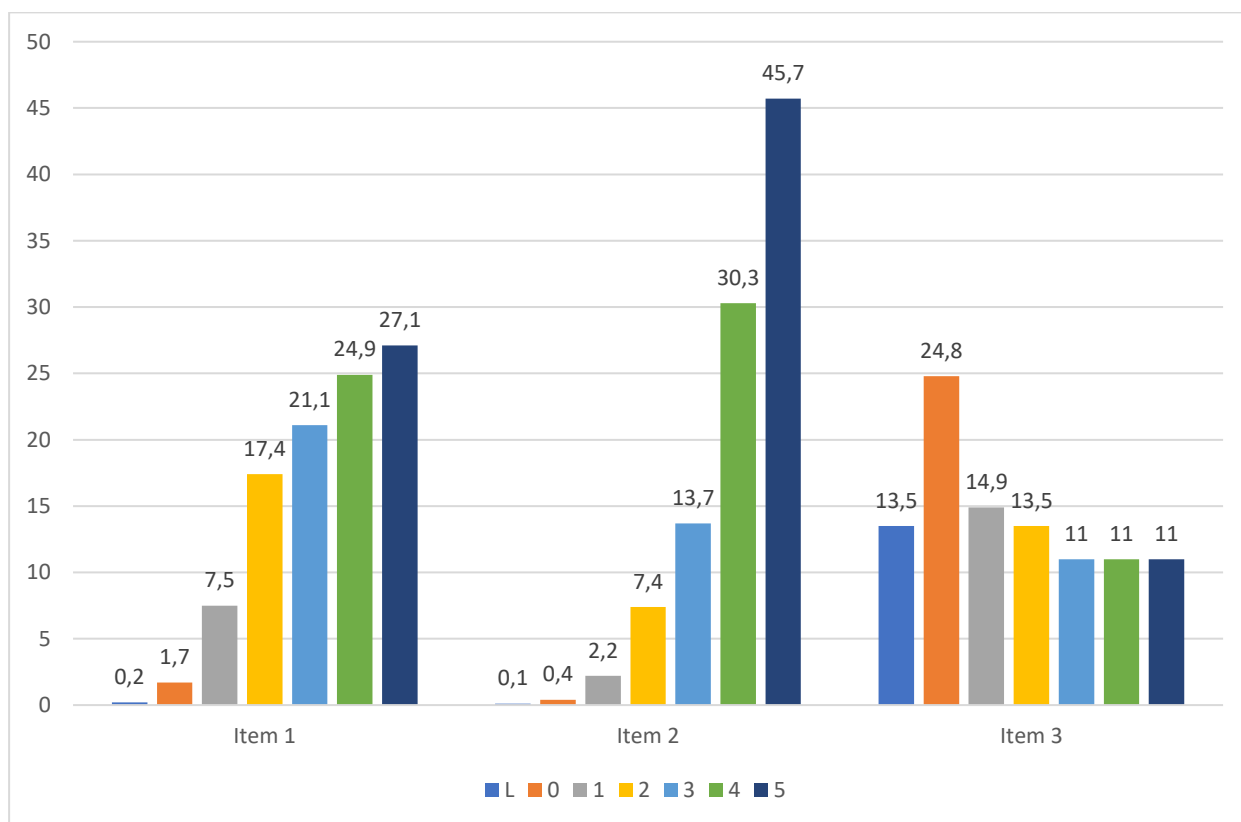
Diagrama 8. Nota medie la limba engleză, per raion/ municipiu

În Diagrama 9, care rezervă fiecărui item câte 7 poziții, de la indicatorul L (spațiul a fost lăsat totalmente curat) până la indicatorul punctajului maxim, este observată o distribuție mai puțin firească a răspunsurilor prin care elevii demonstrează achiziții de cunoaștere-înțelegere. Itemul 1

(încercuirea opțiunii corecte de răspuns) prezintă, în diagramă, o creștere treptată și justificată a capacității elevului de a identifica răspunsul plauzibil, bazându-se pe semnele desprinse din textul de analizat. Astfel, au lăsat spațiul curat doar 0,2% din elevi. 1,69% au dat un răspuns nul, deși au încercat să răspundă. Peste 50 la sută au luat punctajul maxim sau punctajul anterior acestuia, adică au răspuns bine sau foarte bine. De asemenea, doar 0,1% au lăsat spațiul gol în cazul itemului 2 (selectarea specificului adevărat sau fals al enunțului), iar graficul urcă vertiginos, pozițiile *bine* și *foarte bine* depășind trei sferturi din răspunsuri. În același timp, răspunsurile nule, foarte slabe și slabe nu adună nici zece la sută. De aceea ridică dificultăți de interpretare reprezentarea grafică a itemului 3, care le solicită elevilor identificarea în text a cuvântului potrivit pentru a completa enunțul dat. Răspunsurile nule se apropie de 40 la sută, iar în ansamblu, răspunsurile nule, foarte slabe și slabe constituie, în cazul acestui item, circa două treimi. Răspunsurile apreciate cu 3, 4 și 5 puncte, din maximum de 5, sunt în raport de 11 la sută fiecare, ceea ce prezintă o discordanță cu tabloul celorlalți itemi, pe de o parte, și cu interpretarea metodologică, pe de alta.

Diagrama 9. Distribuția răspunsurilor la itemii de cunoaștere-înțelegere, limba engleză, %

Indicatorii de valoare ai răspunsurilor la itemii de aplicare-analiză, reflectați în Diagrama 10, mai jos, apar convingători din punct de vedere metodologic în cazul itemului 4 și parțial problematici din punct de vedere interpretativ în cazul itemului 5.

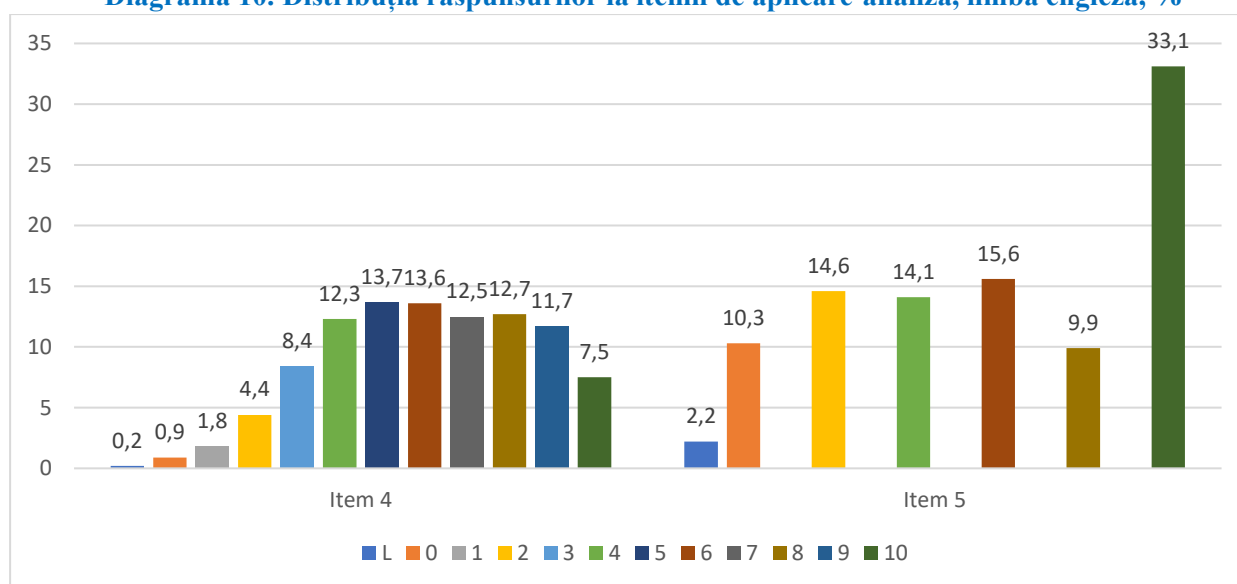
Itemul 4, în care elevilor li s-a cerut să încercuiască opțiunea corectă din trei propuse, item de natură să demonstreze posibilitățile de aplicare a unităților/ structurilor gramaticale în funcție de contextul care le solicită, prezintă o distribuție relativ echilibrată pe aproape întreaga scală de punctaj (0-10), cu frecvențe semnificative la majoritatea nivelurilor, cu un top al frecvenței în zona punctajelor medii (4-7 puncte). Distribuția mai dispersată indică diferențe reale între elevi, probabil legate de flexibilitatea cognitivă, de autonomia în utilizarea limbii engleze, de capacitatea de a opera fără sprijin explicit. Adică, itemul 4 reflectă mai fidel diferențele de calitate ale învățării, nu doar nivelul de familiaritate cu tipul de sarcină.

Itemul 5, în care elevii au ales, din 6 opțiuni, elementele lexicale adecvate pentru 5 poziții, indică o distribuție asimetrică, cu concentrare majoră (o treime din rezultate!) pe punctajul maxim, reducând vizibil frecvențele la nivelurile intermediare. Un asemenea rezultat este posibil în cazul formulării clare a itemului, dar și a suportului contextual consistent – sau a unei structuri de răspuns

previzibile, ceea ce nu reprezintă deloc acest item. Mai mult, formularea clară s-a atestat și în cazul altor itemi, care însă nu au obținut un indicator atât de înalt la valoarea maximă (10 puncte).

Rezultatele itemului 4 sugerează că mulți elevi nu reușesc să utilizeze limba engleză în manieră flexibilă și analitică. În timp ce itemul 5 a fost rezolvat cu succes de mulți elevi, indicând stăpânirea competenței vizate, itemul 4 a generat o distribuție echilibrată a punctajelor, relevând diferențe reale în capacitatea de aplicare și analiză a limbii engleze. Totuși indicatorul de 33% pentru punctul maxim al itemului 5, în vizibil avantaj față de alte poziții și alți itemi, în condițiile în care sarcina este bine ancorată în context, permite raționamente logice și nu se limitează la reproducerea mecanică – nu poate fi interpretat pe deplin ca o bună achiziție a elevilor, ci sugerează că elevii s-au influențat reciproc în privința răspunsului corect. Cadrelor didactice le rămâne să urmărească acest fenomen în evaluările următoare. Analiza distribuției punctajelor obținute la itemii 4 și 5 evidențiază diferențe semnificative în capacitatea acestora de a disocia nivelurile de competență ale elevilor, rezultatele confirmă necesitatea includerii, în evaluările naționale, itemilor cu grad diferit de complexitate cognitivă.

Diagrama 10. Distribuția răspunsurilor la itemii de aplicare-analiză, limba engleză, %

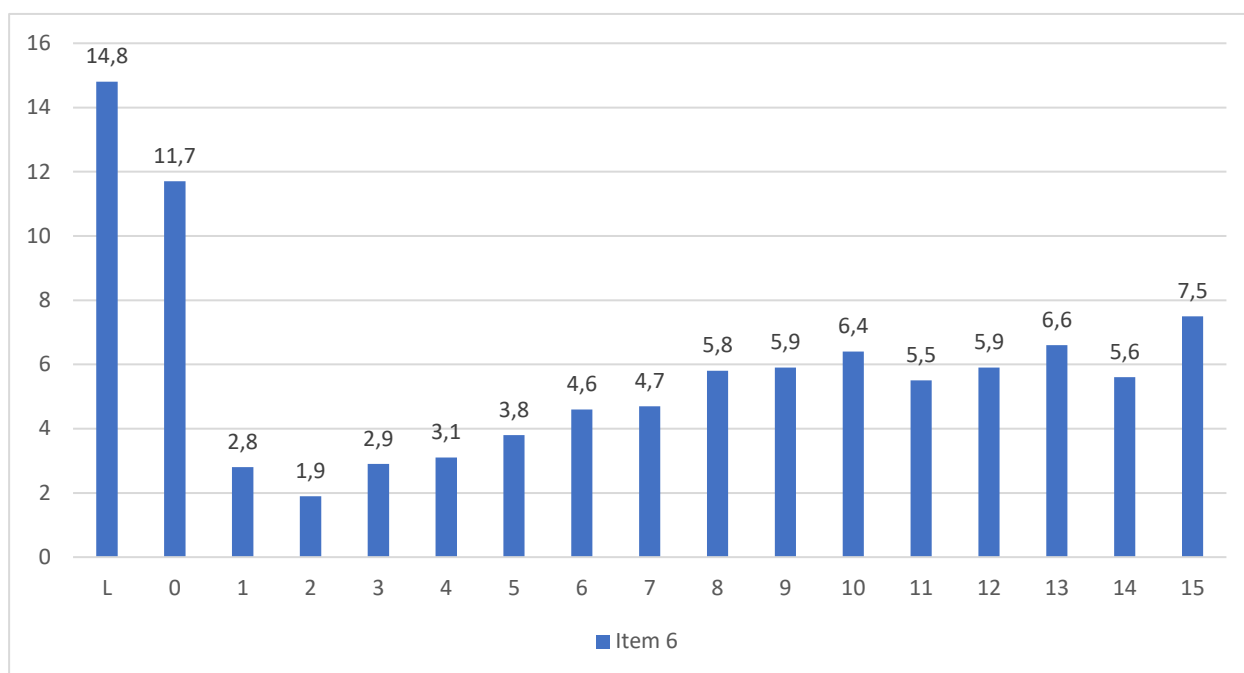
Itemul 6, ale cărui rezultate sunt reflectate în Diagrama 11, le-a solicitat elevilor să se pronunțe, într-un text de 60-70 de cuvinte, pe marginea viitoarei lor ocupații profesionale. Compoziția lor urma să numească ocupația dorită, să includă 2 deprinderi concrete care ar trebui învățate pentru profesia în cauză și să prezinte o acțiune precisă necesară pentru atingerea acestui scop. Itemul, plasat în finalul probei, are statut de item complex, de tip integrativ, vizând evaluarea capacității elevilor de a mobiliza și integra achiziții lingvistice și comunicative variate într-un text funcțional coerent, cu extensie finită. Sarcina a presupus nu doar producerea unui text descriptiv-analitic, ci și respectarea unor limite semantice și pragmatice clare, exprimate în cei 3 parametri.

Din perspectivă docimologică, itemul a vizat simultan mai multe dimensiuni ale competenței de comunicare în limba engleză:

- competența lexicală (lexic specific domeniului ocupațional);
- competența gramaticală (corectitudinea structurilor verbale, în special a timpurilor viitoare și a construcțiilor modale);
- competența discursivă (coerența și coeziunea textului);
- competența pragmatică (adecvarea răspunsului la cerința comunicativă).

Analiza Diagramei 11 evidențiază o distribuție relativ eterogenă a punctajelor, cu o concentrare semnificativă a elevilor în zona scorurilor medii (aproximativ 5-10 puncte), dar și cu prezența unor frecvențe ridicate la niveluri foarte scăzute de performanță (0-1 puncte, circa o treime din toate răspunsurile), precum și a unui grup restrâns care atinge niveluri înalte de realizare (scorurile de 11-15 puncte: în total circa 31%).

Diagrama 11. Distribuția răspunsurilor la itemul de integrare, limba engleză, %

Valorile ridicate asociate scorurilor minime sugerează existența unui segment de elevi care:

- fie nu au conștientizat deloc ce li se cere;
- fie nu au produs textul solicitat;
- fie au furnizat răspunsuri incomplete, cu omiterea unor componente esențiale ale sarcinii (deprinderi, acțiune concretă);
- fie nu au reușit să depășească pragul minim de inteligibilitate și adecvare lingvistică.

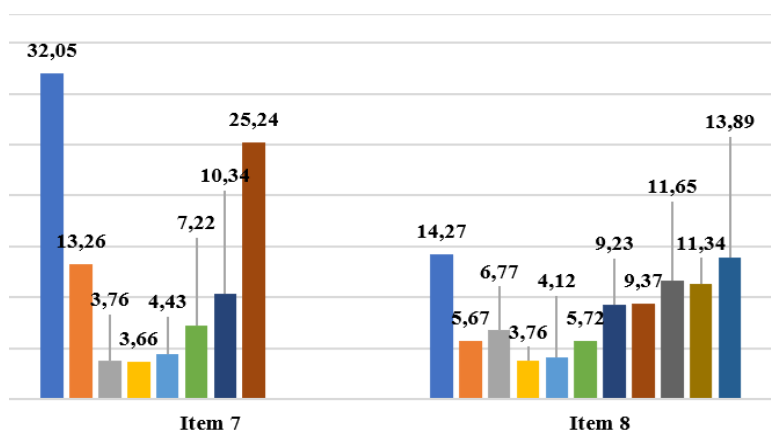
Pe de altă parte, acumularea scorurilor în intervalul mediu (punctaj 6-12) indică faptul că, în general, elevii demonstrează o competență funcțională parțial consolidată, fiind capabili să abordeze tema propusă, dar cu:

- realizări inegale ale cerințelor;
- formulări generale sau repetitive;
- dificultăți în concretizarea deprinderilor și a acțiunilor solicitate;
- erori lingvistice care afectează claritatea și coerența mesajului.

Scorurile superioare (11-15 puncte), deși mai puțin frecvente, confirmă existența unui nucleu de elevi care au reușit o integrare suficientă a conținuturilor învățate, demonstrând autonomie în exprimare, claritate conceptuală și o bună gestionare a resurselor lingvistice.

Pentru comparare, propunem diagrama care conține rezultatele elevilor la itemii de tip integrativ din sesiunea din aprilie (Diagrama 12).

Diagrama 12. Valorile itemilor integrativi la testarea din aprilie 2025

În Diagrama 12 este, de asemenea, evidentă distribuția eterogenă a punctajelor, cu prezența unor frecvențe ridicate la niveluri foarte scăzute de performanță (0-1 puncte), precum și a unui grup restrâns care atinge niveluri înalte de realizare (scorurile de 7-9 puncte: în total circa 36%). De remarcat aceeași coloană referitoare la indicatorul L: 14,3% în aprilie, 14,8% – în noiembrie. De unde se deduce că și în primăvară, și în sesiunea de toamnă procentul elevilor care nu s-au implicat în niciun fel în realizarea produsului scris este foarte mare.

Din punct de vedere didactic, itemul 6 s-a dovedit a fi un indicator sensibil al nivelului real de competență comunicativă, diferențind clar între:

- reproducerea mecanică a structurilor învățate;
- utilizarea funcțională și contextualizată a limbii engleze.

În același timp, itemul confirmă relevanța evaluării prin sarcini autentice, care solicită elevului nu doar cunoaștere declarativă, ci și transfer, organizare și asumare discursivă. Itemul final de evaluare-sinteză a îndeplinit funcția de instrument valid de măsurare a competenței de producere scrisă, evidențiind diferențe clare de nivel între elevi și oferind date relevante pentru reglarea demersului didactic ulterior. Rezultatele obținute indică necesitatea consolidării strategiilor de predare-învățare centrate pe scrierea funcțională, pe explicitarea cerințelor complexe și pe dezvoltarea competenței de integrare a achizițiilor lingvistice în contexte de comunicare semnificative.

Opinii și sugestii ale evaluatorilor

Textul selectat a fost accesibil și a avut un nivel de dificultate adecvat vârstei, permițând elevilor să identifice cu ușurință ideile și detaliile relevante. Tematica este apropiată intereselor elevilor. Formularea itemilor a fost clară, potrivită nivelului de înțelegere al elevilor. Evaluatorii, în mare parte, clasifică rezultatele testării în funcție de domeniile pe care s-a axat testul:

- **comprehensiunea textului**

Înțelegerea elementelor de vocabular constituie un punct forte al majorității elevilor evaluați. Performanțele obținute la acești itemi sunt constant ridicate, cei mai mulți elevi acumulând între 4 și 5 puncte per item, fapt ce indică o bună stăpânire a lexicului de bază. La nivelul mai multor zone geografice se constată capacitatea elevilor de a identifica corect sensul cuvintelor în bază de context, precum și de a valorifica adecvat informațiile oferite de text în formularea răspunsurilor. Elevii demonstrează, de asemenea, abilitatea de a deduce informații implicite, cum ar fi motivațiile personajelor sau relațiile cauzale simple dintre evenimente, ceea ce reflectă un nivel satisfăcător de comprehensiune globală a textului. Aceștia manifestă competențe funcționale de lectură, precum „scanarea” rapidă a textului pentru identificarea cuvintelor-cheie și a informațiilor specifice relevante pentru rezolvarea sarcinii. Rezultatele obținute la această categorie de itemi confirmă faptul că elevii înțeleg contextul general al fragmentului propus și sunt capabili să realizeze conexiuni logice elementare fără dificultăți semnificative. Totodată, răspunsurile evidențiază o recunoaștere adecvată a vocabularului de bază și o aplicare predominant mecanică, dar corectă, a regulilor lingvistice deja consolidate, ceea ce indică un nivel funcțional de competență lingvistică receptivă.

- **competența lexicală**

Analiza rezultatelor evidențiază discrepanțe semnificative, neașteptate, între performanțele elevilor, în sensul în care o parte dintre aceștia obțin punctaje ridicate, în timp ce alții pierd un număr considerabil de puncte la același item. Itemul 3 a generat dificultăți majore, un număr mare de elevi obținând punctaj nul sau apropiat de acesta, în unele cazuri atestându-se lipsa completă a răspunsului. Dificultățile indică incapacitatea multor elevi de a utiliza informațiile din text pentru completarea corectă a spațiilor albe, ceea ce reflectă probleme de orientare în text și de corelare a conținutului cu cerința formulată.

- **competența gramaticală**

Și itemul de gramatică a realizat o diferențiere clară a nivelurilor de performanță ale elevilor. Cele mai frecvente erori identificate vizează utilizarea timpurilor verbale și acordul gramatical. Cu toate acestea, o parte semnificativă a răspunsurilor indică o anumită familiaritate a

elevilor cu structurile gramaticale de bază, chiar dacă aplicarea acestora este uneori inadecvată sau inconsecventă. Acest item a avut ca obiectiv evaluarea capacității elevilor de a utiliza corect structuri sintactice și forme gramaticale simple, specifice limbii engleze, în construirea unor mesaje clare și coerente, nivelul general de realizare situându-se la un prag mediu. Valorile morfologice necesare pentru completarea spațiilor albe au aparținut nucleului esențial al gramaticii limbii engleze; totuși, elevii au întâmpinat dificultăți din cauza necunoașterii elementelor-cheie asociate anumitor timpuri și moduri verbale. Un aspect semnalat inclusiv de elevi în cadrul analizei testului îl constituie citirea superficială a enunțurilor și neînțelegerea mesajului integral al propoziției. În consecință, deși itemul a fost realizat la nivel mediu, multe răspunsuri corecte au rezultat din intuiție, fenomen observat în special la aceiași elevi care nu au reușit să obțină performanțe satisfăcătoare la eseu. Analiza itemului evidențiază existența unor lacune în aplicarea corectă a structurilor gramaticale studiate, ceea ce indică o asimilare insuficientă a competențelor gramaticale prevăzute de curriculum, chiar și în raport cu nivelul A2+. Totodată, s-a constatat că elevii nu au formată deprinderea de a citi cu atenție condiția de realizare a sarcinii. Deși itemul specifică explicit încercuirea literei corespunzătoare răspunsului corect, mulți elevi au completat spațiul alb cu una dintre variantele propuse. Nerespectarea cerinței conform căreia fiecare spațiu trebuia completat cu un singur cuvânt a generat un număr ridicat de răspunsuri incorecte, uneori prin combinarea literei-răspuns cu un cuvânt suplimentar. Această dificultate procedurală a contribuit semnificativ la rata crescută a eșecului la acest item, fiind amplificată de lipsa unei parcurgeri atente a instrucțiunilor.

- **competența pragmatică**

Per ansamblu, se constată un număr redus de texte coerente, care să respecte atât structura solicitată, cât și cerințele de conținut ale itemului integrativ, performanțele situându-se rar în intervalul 13–15 puncte din totalul de 15 posibile. În același timp, un număr semnificativ de elevi au obținut sub 5 puncte sau nu au abordat deloc subiectul propus, ceea ce indică dificultăți majore în realizarea sarcinii de evaluare. Principalele cauze ale punctajelor scăzute sunt lipsa coerenței textuale, vocabularul limitat și prezența frecventă a erorilor elementare de structură a propoziției. Observarea în comparație a răspunsurilor evidențiază o capacitate redusă de analiză și de exprimare personală: cu toate că unii elevi formulează opinii și reușesc să construiască texte simple, performanțele obținute reflectă dificultăți persistente în dezvoltarea gândirii critice și în exprimarea coerentă în limba engleză. Deși se observă, în unele cazuri, intenția de a structura ideile, erorile lingvistice frecvente și limitările în argumentare confirmă un nivel scăzut al competenței de exprimare scrisă. Structurile lexicale și gramaticale sunt utilizate incorect, iar construcțiile lingvistice sunt adesea defectuoase. Totodată, se remarcă tendința de a recurge la expresii specifice limbajului oral sau celui mediatizat în spațiul virtual și pe rețelele sociale, unii elevi neconștientizând importanța utilizării corecte a structurilor lexicale și gramaticale în context formal. În ansamblu, punctajele acumulate sunt considerabil mai mici în raport cu valorile maxime posibile, reflectând dificultăți în aplicarea cunoștințelor și în utilizarea vocabularului în contexte noi. Mulți elevi se limitează la identificarea unor cuvinte-cheie, fără a analiza sensul global al fragmentului, ceea ce duce la formularea unor răspunsuri parțial corecte. Elevii cu performanțe scăzute omit frecvent informații esențiale, afectând acuratețea răspunsurilor și determinând pierderea punctajului. În produsele scrise se observă, de asemenea, utilizarea unui vocabular limitat sau inadecvat nivelului așteptat al clasei a IX-a, fapt remarcat și la testarea din primăvară. Se atestă o structură textuală neregulată, treceri bruște între idei, precum și absența conectorilor logici, a exemplelor și a argumentelor. Un vocabular insuficient dezvoltat conduce la folosirea unor construcții calcificate, rezultate din traducerea directă a unor expresii din limba rusă sau română, și la o sintaxă deficitară, caracterizată prin predominanța propozițiilor simple. În pofida faptului că, la nivelul activităților de clasă, pedagogii exersează sistematic redactarea eseului, competența elevilor de a-și exprima propriul punct de vedere într-un text logic și coerent rămâne insuficient dezvoltată. Astfel, o parte dintre elevi nu au reușit să realizeze sarcina de lucru, iar alții au formulat răspunsuri care nu respectă cerințele specifice ale itemului.

Limba franceză

La testarea tematică la limba franceză au participat 3 660 elevi din 258 de instituții de învățământ. Comparativ cu testarea din aprilie 2025, numărul de instituții participante a scăzut vizibil, de la 270. Elevii implicați sunt mai puțini, numeric, decât în aprilie doar cu 2. În Diagrama 13, sunt prezentate datele privind numărul de elevi care au participat la testarea la limba franceză, din fiecare raion/ municipiu din țară; indicatorii recenți sunt dați în comparație cu indicatorii din aprilie.

Diagrama 13. Numărul de elevi care au participat la testarea la limba franceză

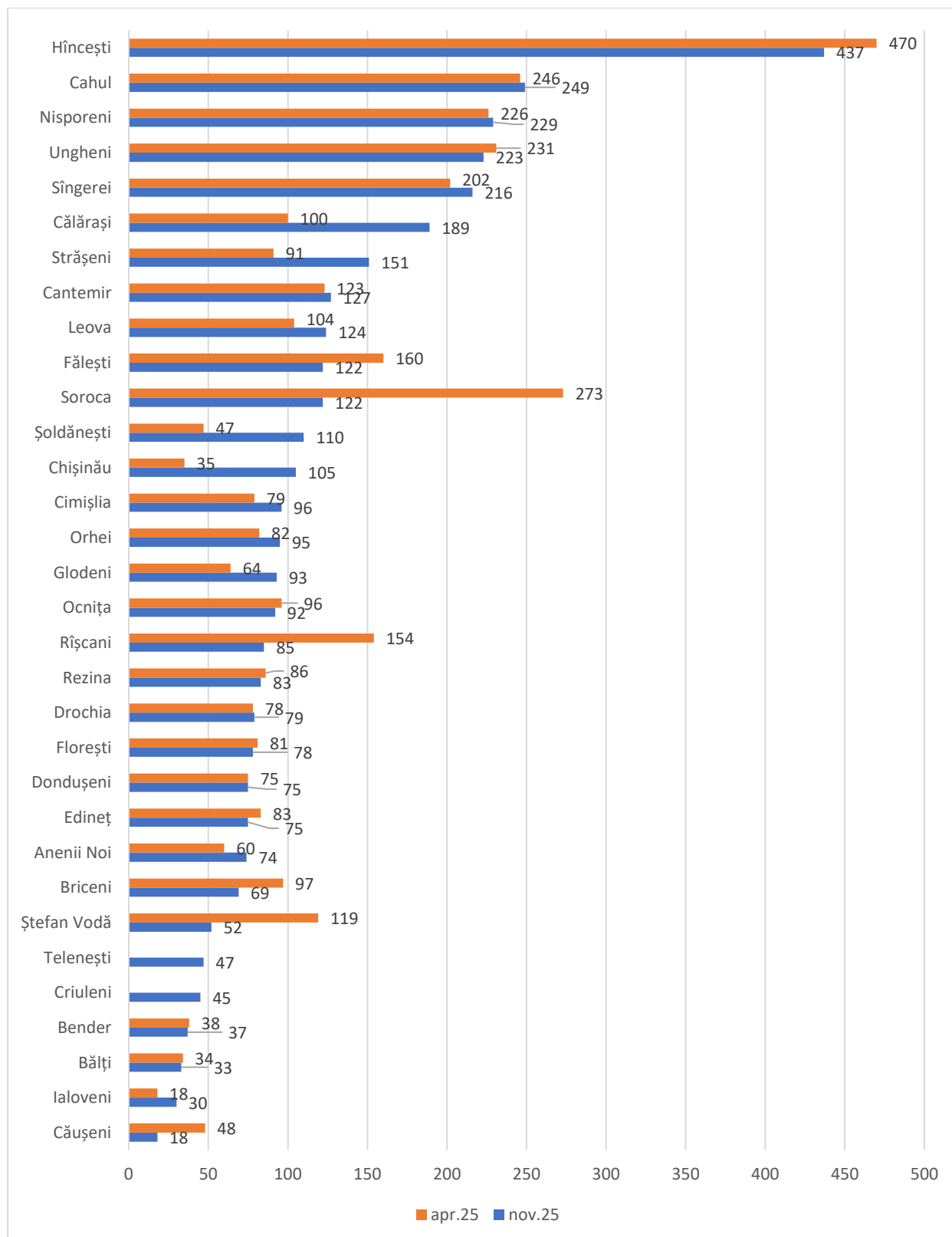
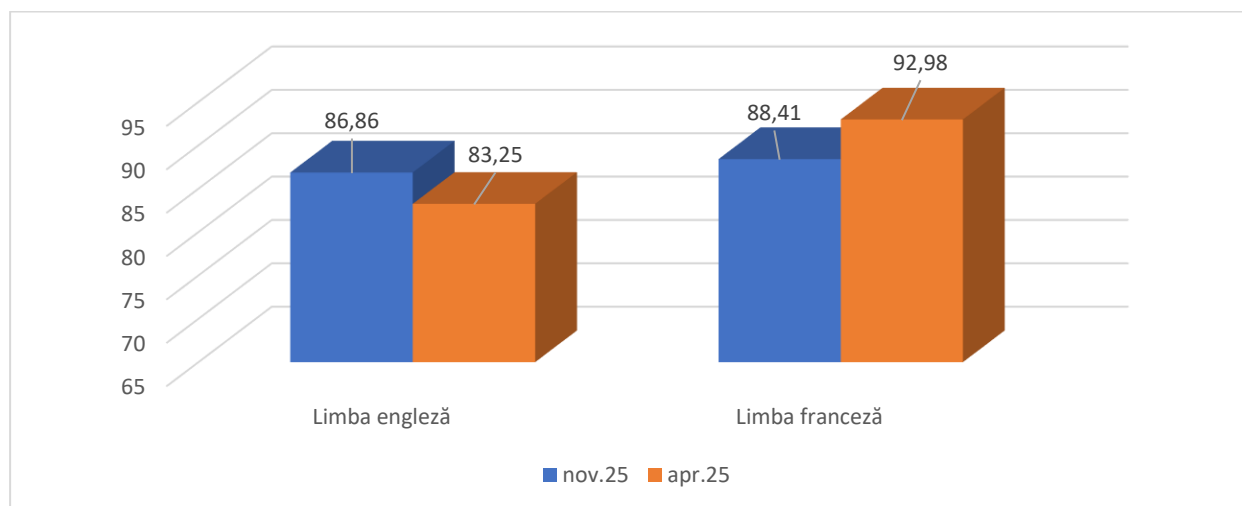

Diagrama 13 confirmă ideea că în municipiile mari, limba franceză se studiază, ca limbă străină I, în puține instituții; astfel, au participat: de la Bălți – 33 de elevi, de la Bender – 37, de la Chișinău – 105.

Alt tip de interpretare de date se referă la o anumită constantă a prezenței elevilor în ambele sesiuni de testare. Dacă în cazul limbii engleze, mai multe raioane/ municipii atestă un număr relativ neschimbat de elevi participanți la cele două sesiuni de testare, în cazul limbii franceze cifrele diferă tranșant în mai mult de 10 unități teritoriale: Călărași (100 în aprilie vs. 189 în noiembrie), Strășeni (91 vs. 151), Soroca (273 vs. 122), Soldănești (47 vs. 110), Chișinău (35 vs. 105), Rîșcani (154 vs. 85), Ștefan Vodă (119 vs. 152), Căușeni (48 vs. 18) etc. Există cazuri în care elevii anumitor instituții de învățământ au participat fie numai la testarea din aprilie, fie numai la cea din noiembrie. Acest fapt împiedică a vedea demonstrarea competențelor lingvistice în domeniul limbii franceze într-o comparație reală, observând în diacronie evoluția achizițiilor cognitiv-aptitudinale ale elevilor.

În ansamblu, rezultatele testării la limba franceză, în clasa a IX-a, nu denotă particularități surprinzătoare, ieșite din comun. Ca și în cazul testării din aprilie 2025, sesiunea recentă nu atestă devieri semnificative de la tabloul obișnuit al procesului autohton de învățare-evaluare. Rata de promovare a constituit 88,41%. În comparație cu indicatorul din primăvară – 92,98%, atestăm în sesiunea curentă o scădere cu 4,5 unități procentuale. Punând în comparație rata de promovare în cele două sesiuni a ambelor discipline – limba engleză și limba franceză, obținem următorul tablou (Diagrama 14):

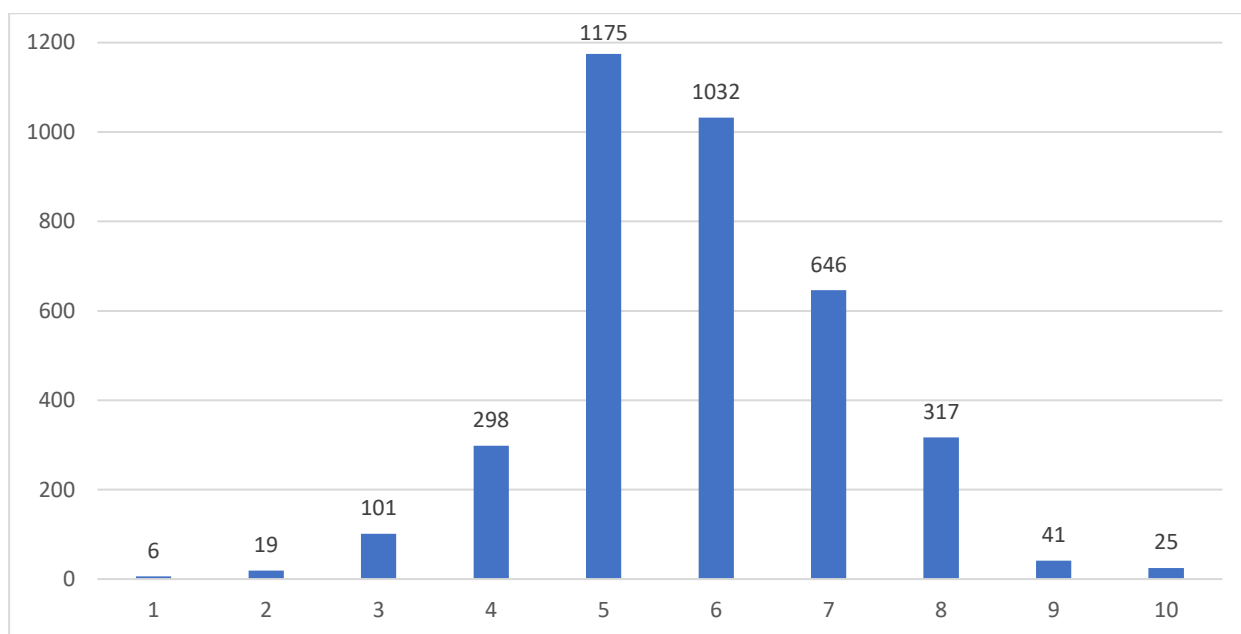
Diagrama 14. Rata de promovare la limba engleză și limba franceză în sesiunile din aprilie 2025 și noiembrie 2025

Se observă, așadar, o ușoară creștere a ratei de promovare la limba engleză, de la testarea din primăvară la cea din toamnă, și o nesemnificativă descreștere a ratei de promovare la limba franceză. Mai elocvente, în sensul transmiterii unei informații autentice, sunt datele referitoare la testarea la limba engleză. Aceasta din cauza că, la engleză, aceiași elevi au participat în mai mare proporție la ambele testări, în timp ce tabloul participării elevilor la ambele testări la limba franceză este mai eterogen.

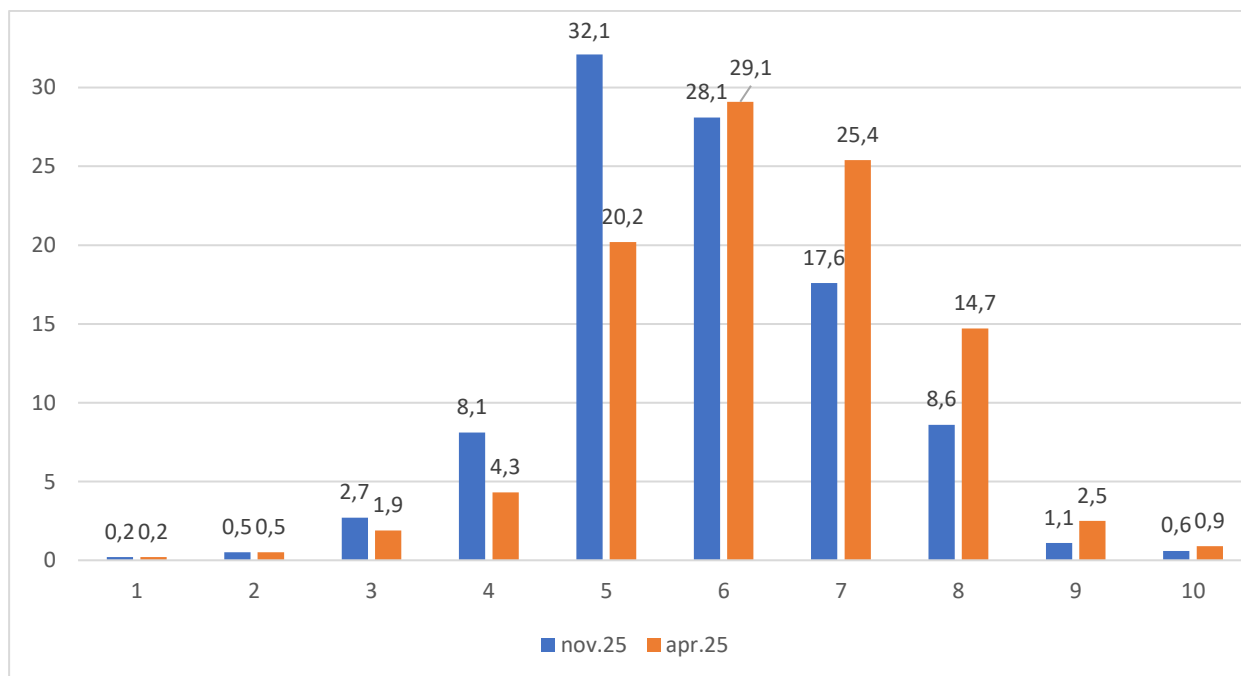
În Diagrama 15 este prezentată distribuția numerică a notelor pentru testarea tematică la limba franceză. Observăm în acest grafic o curbă cu un singur vârf raportabil notei „5”, urmat de coloana referitoare la nota „6”. Preponderența, în diagramă, a notei „5” – circa o treime din rezultate – denotă nivelul mediocru de deținere a achizițiilor de comunicare în această limbă de studiu. Graficul coboară brusc spre notele de „7” și „8”, aceste două valori reprezentând împreună un sfert din totalitatea rezultatelor elevilor. Nesemnificativ sunt reprezentate notele de „9” și „10” – care, sunt totuși un pic mai numeroase decât notele de „1” și „2”.

Diagrama 15. Distribuția numerică a notelor obținute

În continuare, Diagrama 16 exprimă datele privind distribuția procentuală a notelor recent obținute în cadrul testării la limba franceză (prezentate cu albastru), în contrapondere cu aceeași categorie de date din aprilie curent (prezentate cu oranș). Curba conturată de vârfurile coloanelor albastre, din reprezentarea grafică, cedează vizibil celei conturate de coloanele oranș, care dă prioritate notelor de „6” și „7”, nota „5” fiind – în partea de oranș – abia pe poziția a treia. Este relativ acceptabil faptul că coloanele referitoare la valorile „1”, „2” și „3” atestă o prezență nesemnificativă; mai puțin îmbucurătoare este dublarea numerică a notelor de „4”.

Diagrama 16. Distribuția procentuală a notelor obținute

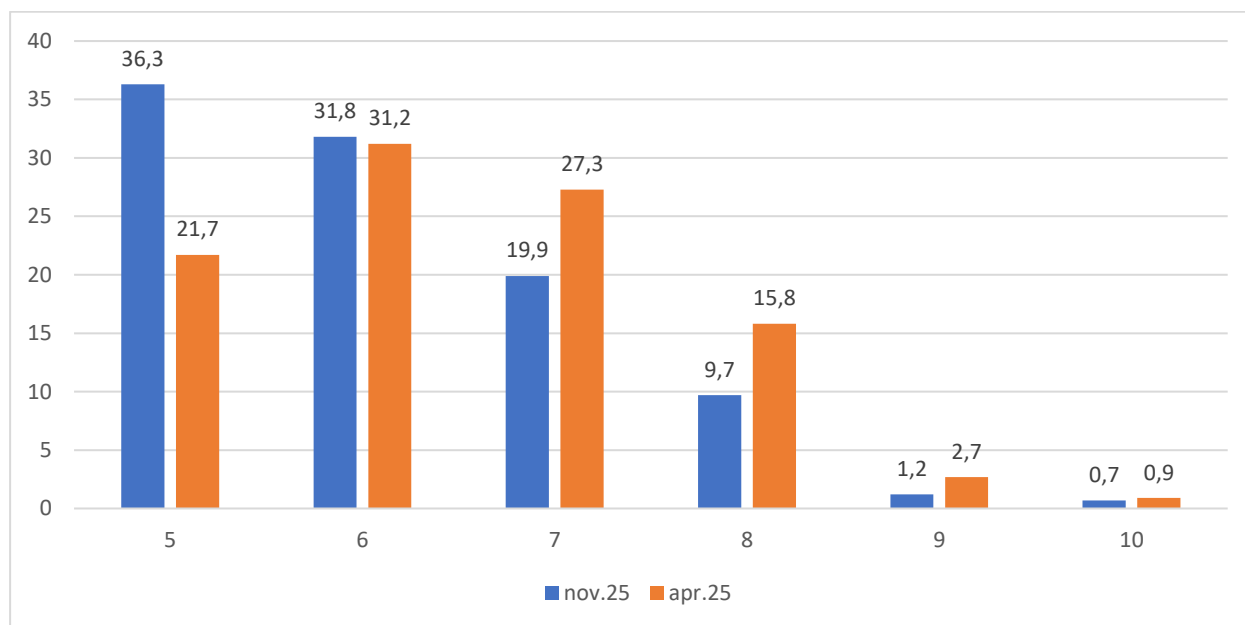
Distribuția notelor la limba franceză în clasa a IX-a, comparativ între testarea din aprilie și cea din noiembrie 2025, evidențiază o tendință generală de regres al performanței școlare. Analiza calitativă a diagramei indică o deplasare a rezultatelor către zona inferioară a scalei de notare, în detrimentul notelor medii și bune. Un prim aspect relevant este extinderea segmentului elevilor aflați la limita promovabilității sau sub acest prag. În evaluarea ulterioară, se observă o concentrare mai mare a rezultatelor în jurul notei minime acceptabile, concomitent cu o ușoară creștere a ponderii notelor insuficiente. Această involuție sugerează dificultăți persistente în atingerea

competențelor de bază și o fragilizare a achizițiilor anterioare. În același timp, zona performanței medii, care în evaluarea anterioară reprezenta nucleul distribuției, își pierde din consistență. Scăderea vizibilă a ponderii notelor medii indică faptul că o parte dintre elevii care anterior atingeau un nivel satisfăcător nu reușesc să mențină acest nivel în timp, ceea ce poate semnala probleme de consolidare și transfer al cunoștințelor. De asemenea, segmentul notelor bune și foarte bune se restrânge. Performanțele ridicate devin mai rare în evaluarea din noiembrie, ceea ce arată nu doar o diminuare a excelenței, ci și o reducere a numărului de elevi care reușesc să depășească cerințele standard ale evaluării.

În ansamblu, diagrama reflectă o reorientare a distribuției de la un profil relativ echilibrat către unul dominat de rezultate mediocre.

Pentru identificarea unui profil de performanță, prezentăm în Diagrama 17 distribuția procentuală a notelor în rândul elevilor care au promovat testarea, în raport cu datele de aceeași natură de la testarea din primăvară.

Diagrama 17. Distribuția procentuală a notelor în rândul elevilor care au promovat testarea

În general, în comparație se observă că, pe de o parte, crește semnificativ segmentul elevilor aflați la limita promovabilității, iar pe de altă parte, scade vizibil numărul notelor de „7”, „8” și „9”. Diagrama permite, așadar, estimarea calității învățării – *superficială* vs. *aprofundată*: datele pun în vizor natura superficială a acesteia. Este evidentă atingerea pragului de acceptabilitate curriculară, iar competențele unei bune părți a elevilor se dovedesc instabile, cu risc ridicat de regres și dificultăți în transferul și aplicarea cunoștințelor.

Procentul notelor de „7” și „8” (circa 30) sugerează că acestea, corespunzând unui nivel funcțional al competenței – înțelegere, aplicare, coerență – vorbesc despre o anumită eroziune a competențelor operaționale, nu doar a celor de excelență. Faptul se poate prezenta ca efect al lipsei de consolidare sistematică, al fragmentării conținuturilor, al insuficienței treceri de la memorare la structurarea cognitivă.

Mai jos, Diagrama 18 prezintă distribuția procentuală a notelor insuficiente, la fel în comparație. Diagrama permite să distingem între insuccesul moderat și insuccesul sever, convingând de nereprezentativitatea ultimului. Ca tendință generală, în comparație cu luna aprilie, testarea din noiembrie 2025 denotă deplasarea insuccesului spre extremitatea inferioară a eșecului. Eșecul se caracterizează, recent, prin creșterea ponderii notei „4” (de la 61,8% la 70,2%, fapt ce presupune că se înmulțesc dificultățile structurale de învățare – cognitive, metodologice sau contextuale) și scăderea ușoară a procentelor pentru notele „3”, „2” și „1”. Această evoluție indică diminuarea slabă a ponderii elevilor aflați în dificultăți mai profunde și sporirea ponderii elevilor care ar fi putut promova, însă, la limită, s-au pomenit sub pragul de promovare.

Diagrama 18. Distribuția procentuală a notelor în rândul elevilor care nu au promovat testarea

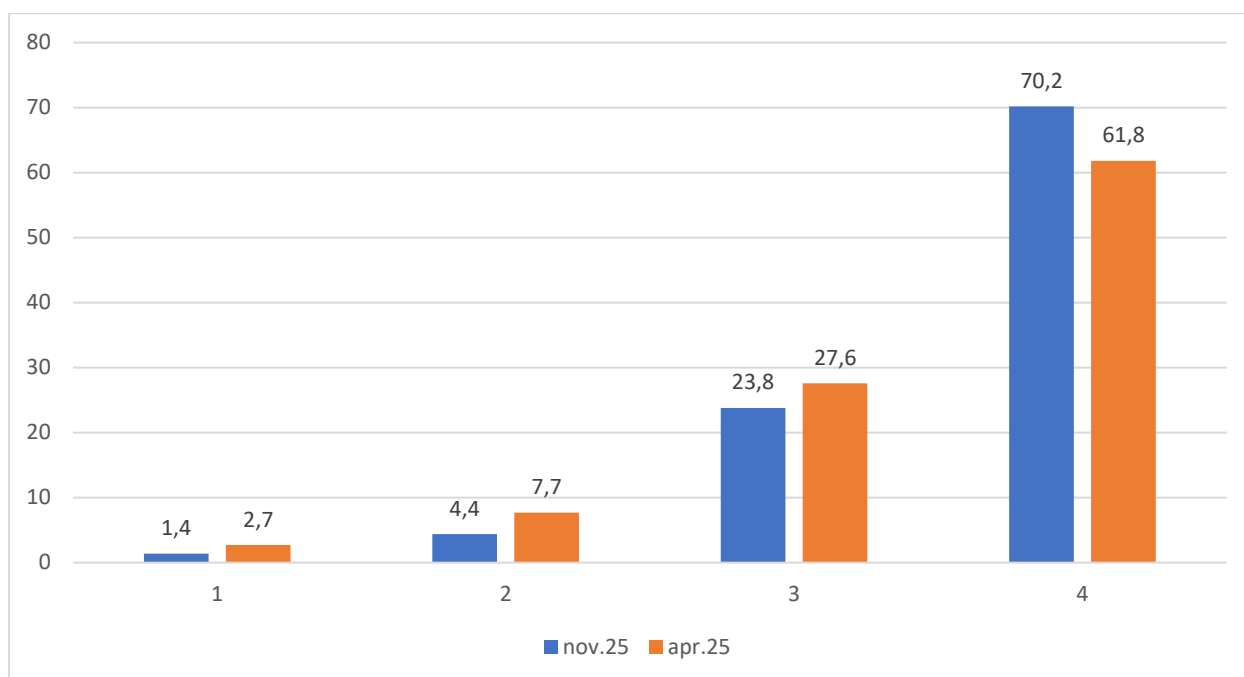
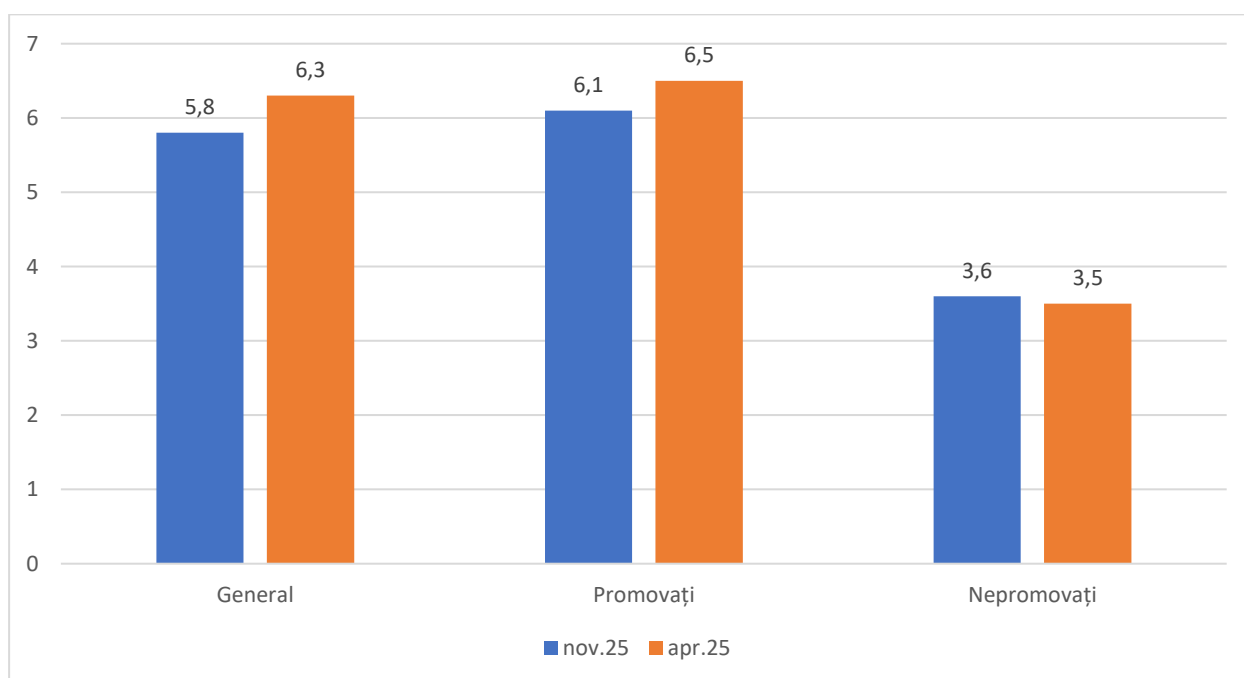

Diagrama 19 prezintă în comparație – aprilie și noiembrie 2025 – datele privind nota medie obținută de toți elevii care au participat la testare (*General*), nota medie în rândul elevilor care au promovat testarea (*Promovați*) și nota medie în rândul elevilor care nu au promovat testarea (*Nepromovați*).

Diagrama 19. Nota medie generală și pe grupe de promovare

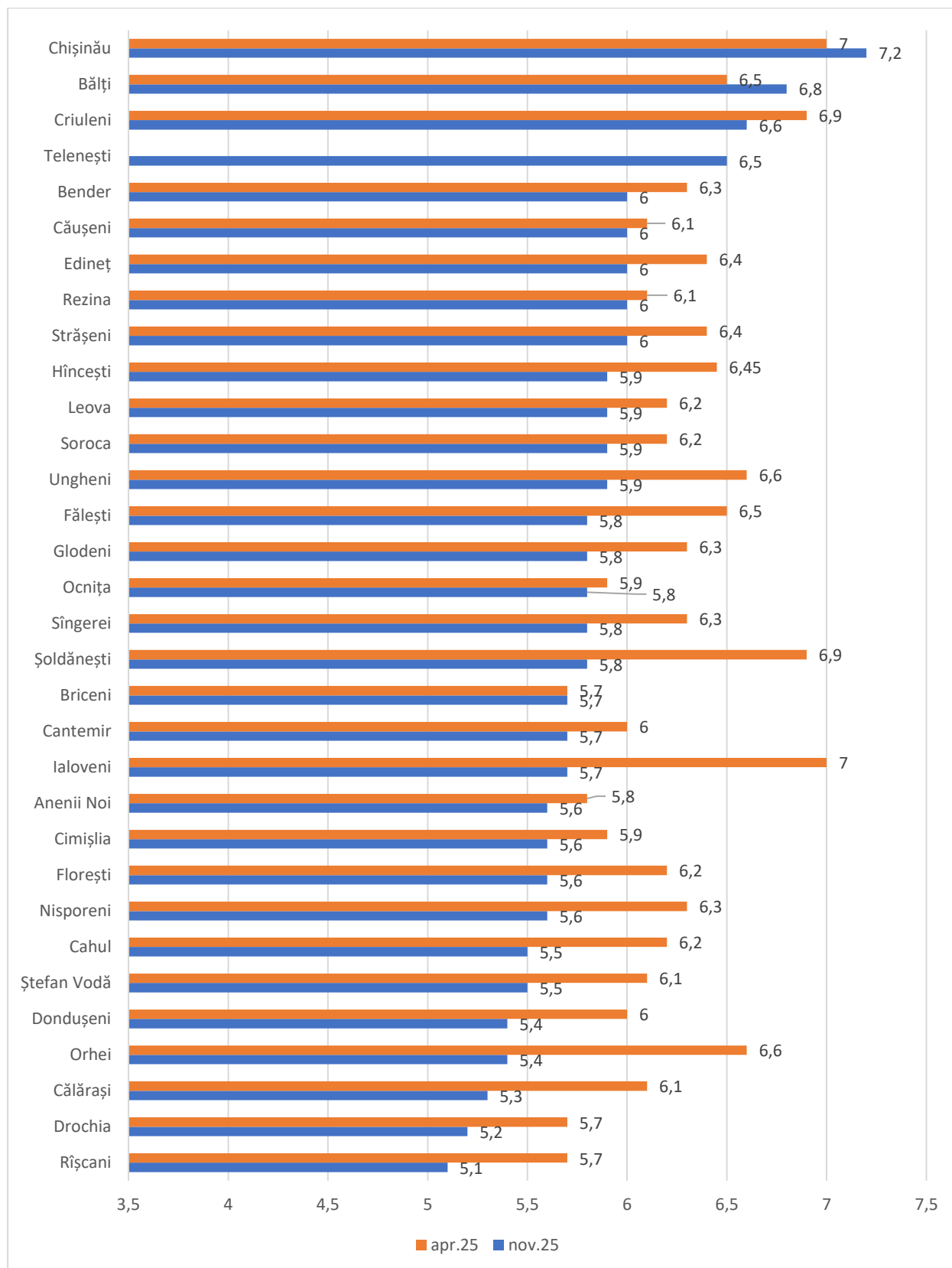
Se observă dinamica regresivă, diminuarea nivelului mediu de stăpânire a competențelor evaluate. Astfel, diagrama atestă:

- scăderea notei medii generale de la 6,3 (aprilie) la 5,8 (noiembrie), ceea ce înseamnă regres general al rezultatelor, acumularea de lacune în timp;
- scăderea mediei la elevii promovați de la 6,5 (aprilie) la 6,1 (noiembrie), ceea ce semnifică degradarea performanței pozitive, apropierea riscantă de pragul promovării.

Diminuarea coloanei albastre, pe stânga și pe mijloc, vorbește despre pierderea unor achiziții anterioare sau insuficiența lor consolidare.

Diagrama 20 arată că nota medie înregistrată în noiembrie a scăzut în aproape toate unitățile teritoriale, exceptând municipiile Chișinău și Bălți, unde ea a crescut cu 0,2 și, respectiv, cu 0,3 unități, față de luna aprilie. Diagrama indică faptul că în 5 unități teritoriale diferența dintre mediile celor două testări este de până la 0,2. În 8 raioane/ municipii ea constituie între 0,2 – 0,4. În 16 unități teritoriale diferența dintre medii depășește 0,5, iar în 2 raioane depășește unitatea: 1,2 și 1,3 în Orhei și Ialoveni. Diferențele sunt elocvente în privința fenomenului învățării, pe de o parte, dar sugerează, de altă parte, și anumite flexibilități în planul evaluării.

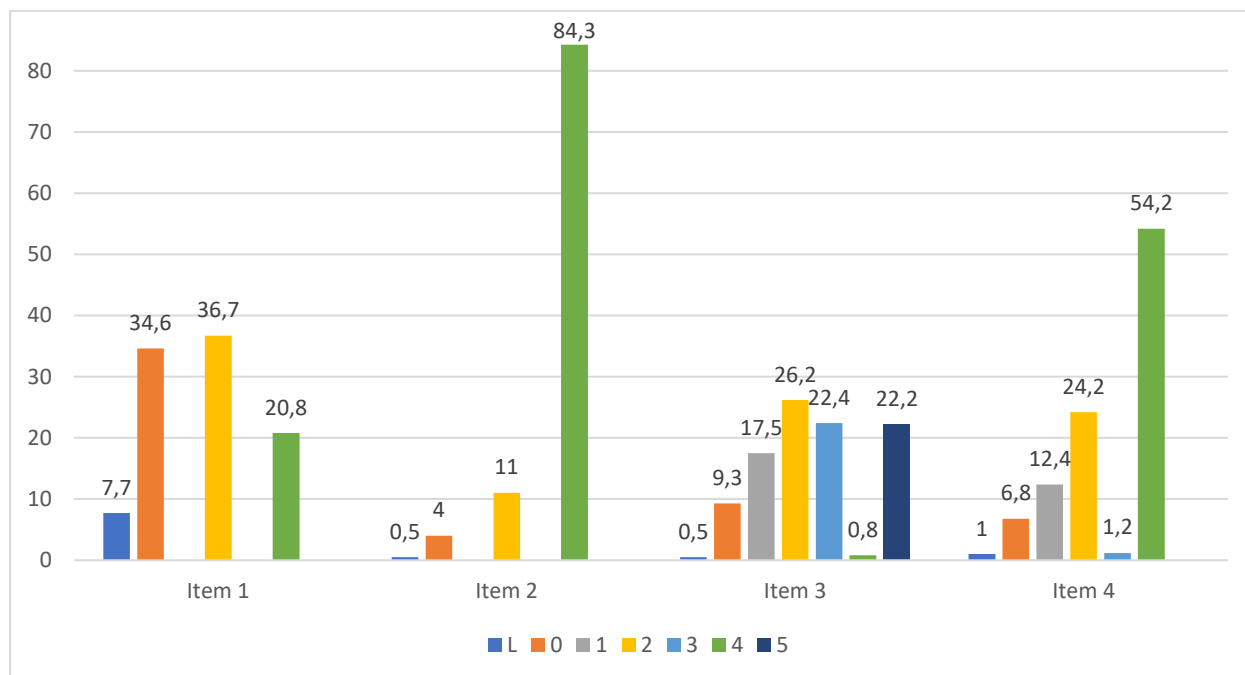
Diagrama 20. Nota medie per raion/ municipiu

Proba de limbă franceză le-a propus elevilor, la testarea din noiembrie, un fragment artistic, secvență adaptată după Hector Malot, alternând astfel modalitățile de apropiere de informația unui text (în aprilie, a fost un fragment media, din surse web).

Primii 4 itemi, de cunoaștere-înțelegere, și-au obținut punctele după cum urmează în Diagrama 21:

Diagrama 21. Distribuția punctajelor la itemii de cunoaștere-înțelegere, limba franceză, %

Vom ține cont, pentru înțelegerea riguroasă a Diagramei 21, de faptul că itemii 1, 2 și 4 au maximum 4 puncte (al treilea acumulând maximum 5 puncte), iar itemii 1 și 2 pot obține, în afară de indicatorul nul, fie 2, fie 4 puncte (nu au indicatori impari). Indicatorul L se referă la lipsa totală a răspunsului.

Cel mai evident fapt din diagramă vorbește despre o distribuție neuniformă a punctelor, în care probabilitatea simetrică (curba lui Gauss) nu este respectată. Itemul 1 atestă în proporție de peste 40% răspunsuri absente sau rezultate nule, de aceea parabola care conturează distribuția punctelor nu poate fi considerată firească, acceptabilă în sens operațional. Procentul foarte înalt (84,3) al punctajului maxim în raport cu indicatorii celorlalte poziții, în cazul itemului imediat următor, este și mai elocvent în privința reflectării nefirești a nivelului de competențe cognitive al elevilor, astfel de situații denaturând coerența interpretării datelor. Este derutantă, din punct de vedere metodologic, compatibilitatea celor 20% versus 84,5%, pentru indicatorii de punctaj maxim ai primilor doi itemi. De aici rezultă că, în mare parte, elevii nu prea au vrut să se complice cu scrierea unui enunț întreg, în cazul primului item, și s-au concentrat pe al doilea, unde varianta corectă de răspuns trebuia doar încercuită.

Într-un asemenea context, trezește iarăși nedumeriri coloana modestă a indicatorului de rezultat maxim pentru itemul al treilea, care le-a cerut elevilor doar să stabilească, simplu, niște corespondențe, prin notarea unei singure litere în dreptul cifrei. Acest indicator, în comparație cu rezultatul maxim posibil al itemului 2, coboară brusc la 22,2% – în condițiile unei complexități deloc crescute a itemului respectiv față de cel precedent. Paradoxal, în cazul itemului 3, este faptul că indicatorii de rezultat pentru pozițiile 2 puncte, 3 puncte și 5 puncte sunt, cantitativ, relativ apropiați între ei (26,2%, 22,4% și 22,2%), iar indicatorul poziției 4 puncte atestă numai 0,8%. Faptul că se încalcă atât de vizibil echilibrul distribuției sugerează în primul rând anumite lacune în evaluare. Pentru itemul 4, acest echilibru este de asemenea încălcat: rezultatul maxim este atestat la 54,2% din elevi, cel precedent – la numai 1,2%.

Pe baza distribuției evidențiate în Diagrama 21, se conturează imaginea generală a unei evaluări marcate de dezechilibre semnificative în repartizarea punctajelor pentru itemii de cunoaștere-înțelegere. Distribuția neuniformă a rezultatelor, cu abateri evidente de la probabilitatea simetrică, indică o inconsecvență între nivelul cognitiv vizat de itemii de cunoaștere-înțelegere și modul efectiv în care aceștia au funcționat în testare. Discrepanțele majore dintre itemii aparent comparabili ca dificultate (în special între itemii 2 și 3, respectiv 3 și 4) sugerează o influență decisivă a formei de răspuns asupra performanței elevilor, mai degrabă decât a competenței propriu-zise. În mod particular, concentrarea excesivă a punctajelor maxime la unii itemi și colapsul anumitor intervale de scor la alții denaturează valoarea diagnostică a rezultatelor. Aceste constatări indică posibile vulnerabilități în procesul de evaluare. În ansamblu, datele par să solicite o recalibrare a itemilor, astfel încât distribuția punctajelor să reflecte mai fidel nivelurile reale de cunoaștere și înțelegere ale elevilor.

O concluzie referitoare la examinarea în comparație a realizării itemilor de cunoaștere-înțelegere, pentru testarea din aprilie și pentru cea din noiembrie 2025, se deduce din tendința generală a elevilor de a păși rapid peste item, fără conștientizarea riguroasă a cerinței. În ambele sesiuni, se atestă distribuiri neuniforme a punctajelor, dar, în special, distribuiri asimetrice, fapt ce anunță o discrepanță largă între nivelurile de cunoaștere elementară a limbii străine.

În Diagrama 22, este prezentată distribuția punctajelor la itemii de aplicare-analiză.

Diagrama 22. Distribuția punctajelor la itemii de aplicare-analiză, limba franceză, %

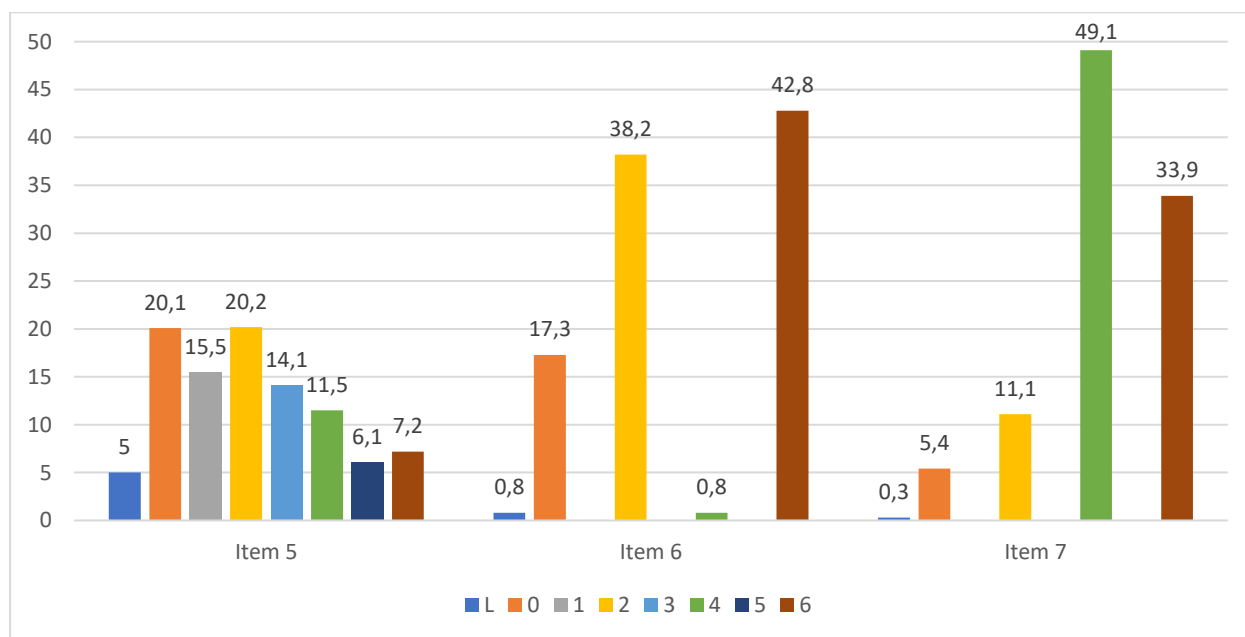

Diagrama 22 evidențiază o distribuție neuniformă a punctajelor obținute de elevi și la itemii de aplicare-analiză, sugerând diferențe semnificative atât între itemi, cât și între nivelurile de performanță ale elevilor. În cazul itemului 5, se constată o dispersie relativ echilibrată a punctajelor pe aproape întreaga scală de notare. Ponderile cele mai ridicate (exceptând rezultatul nul, circa 25%) se regăsesc la punctajele mici (1-2 puncte), ceea ce indică faptul că un segment important de elevi, cca 35%, se manifestă slab. Realizarea de circa 50 la sută pe segmentul 2-4 puncte vorbește despre faptul că cea mai mare parte din elevi a reușit rezolvarea parțială a sarcinii. Totodată, existența unor procente notabile atât la punctajul maxim, cât și la punctajele inferioare, sugerează că itemul a avut un grad de dificultate mediu, fiind accesibil elevilor cu niveluri diferite de competență, dar solicitând operații cognitive complexe de aplicare contextualizată.

Itemul 6 prezintă o distribuție accentuat polarizată. Se constată o concentrare majoritară a elevilor la punctajele superioare, în special la punctajul maxim (42,8%), concomitent cu o pondere redusă a punctajelor mici (38,2%) și minime (18,1%). Această structură a distribuției indică faptul că itemul a fost fie bine ancorat în conținuturi și structuri lingvistice frecvent exersate, fie formulat într-o manieră care a permis identificarea relativ directă a soluției corecte de către elevii cu un

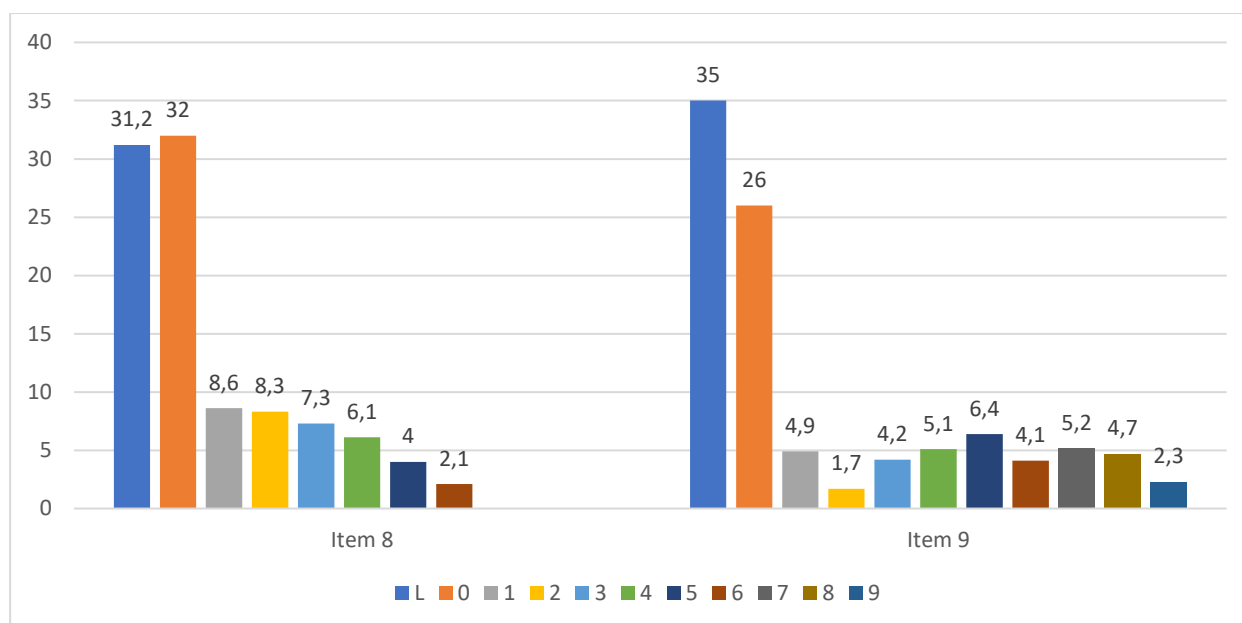
nivel mediu și bun de pregătire. Un obstacol serios în calea interpretării metodologice a rezultatelor este indicatorul de 0,8% pentru poziția 4 puncte: acesta perturbă grav probabilitatea simetrică și sugerează lacune pe anumite segmente ale organizării procesului de testare. În același timp, procentul redus de punctaje mici sugerează că itemul nu a constituit un obstacol major pentru majoritatea candidaților, dar că o parte semnificativă din elevi au un nivel insuficient de pregătire în comunicarea elementară în limba franceză.

În ceea ce privește itemul 7, distribuția este net parțial asimetrică, cu o concentrare foarte ridicată a elevilor la punctaje mari, 49,1% la punctajul mediu și 33,9% la punctajul maxim, și cu ponderi mici la punctajele inferioare. Această configurație sugerează un item cu un grad de dificultate scăzut spre mediu, care a evaluat predominant capacitatea de aplicare a unor proceduri sau structuri cunoscute, fără a solicita în mod consistent operații analitice complexe sau transfer cognitiv elaborat. Din perspectivă docimologică, itemul are o capacitate redusă de discriminare între nivelurile de performanță ale elevilor.

În ansamblu, analiza diagramei indică faptul că itemii de aplicare-analiză nu au avut un comportament omogen, diferențiind clar elevii în ceea ce privește gradul de dificultate.

Diagrama 23, aferentă itemilor de evaluare-sinteză, evidențiază o distribuție a punctajelor preponderent la nivelurile inferioare ale scalei de notare:

Diagrama 23. Distribuția punctajelor la itemii de integrare, limba franceză, %

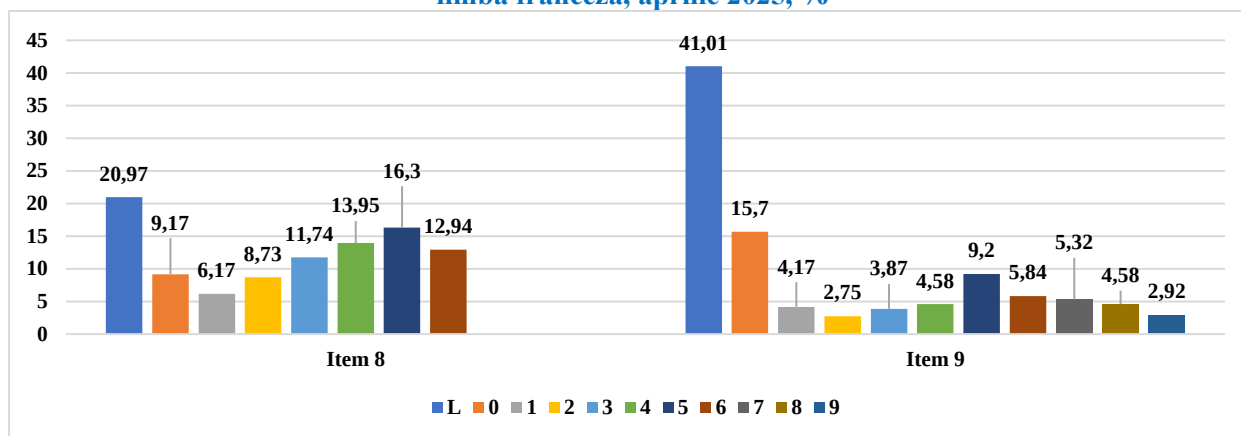

În cazul itemului 8, se remarcă o concentrare majoritară a elevilor la punctajele minime și foarte mici, cu ponderi foarte ridicate la indicatorii de rezultat absent (31,2%) și nul (32%). Punctajele medii și înalte sunt slab reprezentate, iar punctajul maxim este obținut de un procent marginal de elevi: doi la sută. Această distribuție sugerează că itemul a solicitat în mod consistent operații cognitive de nivel superior, precum selecția, corelarea și integrarea informațiilor lingvistice în contexte noi, operații care nu sunt suficient consolidate la nivelul populației evaluate. Din perspectivă docimologică, itemul are o putere bună de discriminare, diferențiind clar între elevii cu competențe avansate și cei cu achiziții fragmentare.

Itemul 9 prezintă un profil relativ similar, însă cu o ușoară deplasare a distribuției către punctajele intermediare. Deși rezultatul nul rămâne dominant, se observă o creștere moderată a ponderii elevilor care au obținut punctaje medii, ceea ce indică un interes mai ridicat pentru sarcină, comparativ cu itemul 8, mai lejer ca grad de complexitate. Cu toate acestea, punctajele superioare și maxime rămân limitate, semnalând dificultăți persistente în realizarea unei sinteze funcționale a competențelor lingvistice, în special în situații de comunicare care presupun integrarea simultană a mai multor structuri și conținuturi.

În Diagrama 24, urmărim repartizarea punctajelor pe scara L/0-9, pentru itemul integrativ al probei din apriliei 2025:

Diagrama 24. Distribuția punctajelor la itemii de evaluare-sinteză, limba franceză, aprilie 2025, %

Comparația scoate în evidență un tablou îngrijorător: 35% din elevi în noiembrie vs. 41% în aprilie nu au lucrat deloc la itemul de integrare; a crescut de la 15 la 26 procentul elevilor care au luat 0 puncte; în rest – o distribuție modestă, la limita unităților, a procentelor ce rămân pentru pozițiile de la 1 la 9 puncte.

În ansamblu, distribuțiile aferente itemilor 8 și 9 confirmă faptul că evaluarea competențelor de sinteză și integrare reprezintă un nivel problematic pentru elevii de clasa a IX-a, foarte asemănător constatărilor de același domeniu din luna aprilie. Spre deosebire de itemii de aplicare-analiză, acești itemi evidențiază lacune în capacitatea elevilor de a mobiliza coerent și autonom achizițiile lingvistice în contexte complexe. Din perspectiva proiectării evaluării, rezultatele subliniază relevanța itemilor de tip sinteză pentru diagnoza competențelor superioare, dar și necesitatea consolidării, în procesul didactic, a strategiilor de integrare și transfer al cunoștințelor lingvistice, astfel încât performanțele elevilor la acest nivel cognitiv să devină mai echilibrate și mai previzibile.

Opinii ale evaluatorilor

Evaluatorii apreciază că testul de evaluare la limba franceză pentru clasa a IX-a a fost accesibil și bine conceput, itemii fiind formulați clar, concis și fără ambiguități. Textul propus pentru analiză are o lungime rezonabilă și un număr optim de cuvinte, corespunzător nivelului de vârstă și de competență al elevilor, fiind considerat adecvat din punct de vedere tematic. Totodată, s-a remarcat faptul că elevii sunt mai puțin familiarizați cu lucrul pe text literar, întrucât manualele de limba franceză utilizate în procesul didactic includ, preponderent, texte nonliterare.

Conținutul testului este corelat în totalitate cu standardele curriculare de performanță și cu competențele specifice prevăzute de Curriculumul la Limba străină I pentru ciclul gimnazial, ediția 2019, reflectând conținuturile recent studiate în clasa a IX-a. Calitatea științifică a testului corespunde normelor literare și gramaticale ale limbii franceze, iar subiectele propuse respectă formatul și nivelul de dificultate specific acestei clase, vizând în mod echilibrat competențele de receptare a mesajului scris și de exprimare scrisă.

Testul cuprinde un total de nouă itemi, formulați corect și structurați gradual, de la nivelurile de cunoaștere și înțelegere către analiză, aplicare, sinteză și evaluare. Obiectivele de evaluare sunt clar formulate și se regăsesc explicit în sarcinile propuse, acestea fiind corelate cu domeniile evaluative și cu cerințele curriculare. Lexicul utilizat este denotativ, accesibil și adecvat nivelului de studiu. Structura generală a testului este bine definită, cu o organizare logică, bine ordonată în pagină, aspect care a facilitat înțelegerea cerințelor și realizarea sarcinilor de către elevi. Spațiul alocat pentru redactarea răspunsurilor este suficient și adecvat tipului de itemi.

- **comprehensiunea textului**

Analiza rezultatelor obținute de elevi relevă, în ansamblu, un nivel satisfăcător de dezvoltare a competențelor vizate de curriculumul școlar. Structura testului a permis evaluarea progresivă a nivelurilor de complexitate cognitivă 1-4 (cunoaștere, înțelegere, aplicare și analiză), oferind elevilor oportunitatea de a demonstra atât capacități de receptare a mesajului scris, cât și abilități de operare cu informația în contexte variate. În ceea ce privește comprehensiunea textului,

majoritatea elevilor au demonstrat o relativă capacitate de a înțelege conținutul propus și de a interpreta corect cerințele itemilor. Aceștia au reușit să identifice ideile principale și detaliile relevante ale contextului, precum și să extragă informații explicite din text, fără a întâmpina dificultăți semnificative la nivelul înțelegerii globale sau al sarcinilor de bază.

Cu toate acestea, evaluarea a evidențiat unele dificultăți de ordin procedural și expresiv. O bună parte din elevi nu au respectat în totalitate cerințele de rezolvare a itemilor obiectivi, utilizând modalități de marcare necorespunzătoare (de exemplu, sublinierea în locul încercuirii variantei corecte sau aplicarea unor semne grafice neadecvate). De asemenea, deși elevii au demonstrat capacitatea de a înțelege și selecta informația din text, au fost constatate dificultăți în formularea enunțului coerent și adecvat din punct de vedere lingvistic. Acest fapt sugerează necesitatea intensificării activităților didactice orientate spre dezvoltarea exprimării scrise.

- **competența lexicală**

Evaluarea evidențiază un nivel general corespunzător de dezvoltare a competențelor de receptare a mesajului scris și de utilizare a lexicului, în concordanță cu prevederile Curriculumului școlar. Tema propusă în text valorifică nivelul lexical recomandat pentru nivelul A2+, permițând elevilor să își demonstreze cunoștințele și competențele dobândite în procesul de învățare. Din perspectiva utilizării lexicului, elevii au demonstrat o relativă capacitate de identificare a informațiilor specifice din text, precum și de sesizare a detaliilor relevante ale contextului. De asemenea, majoritatea elevilor au reușit să identifice ideile principale ale textului propus și să aplice corect lexicul pus la dispoziție în cadrul itemilor, fapt ce indică o înțelegere adecvată a mesajului scris și a conținutului tematic.

În ceea ce privește competențele de producere a mesajului scris, analiza testelor relevă existența unor dificultăți persistente. Deși elevii dispun de resurse lexicale de bază și de capacitatea de a selecta informații relevante, aceștia nu au încă formate în mod satisfăcător abilitățile necesare pentru respectarea structurii și organizării logice și coerente a unui text propriu. Totodată, se constată lacune în aplicarea corectă și consecventă a regulilor de scriere în contexte variate, aspect care influențează calitatea globală a producățiilor scrise. În ansamblu, rezultatele testării indică o discrepanță între nivelul de dezvoltare a competențelor de receptare și cel al competențelor de producere a mesajului scris, ceea ce sugerează necesitatea intensificării activităților didactice orientate spre structurarea discursului scris, consolidarea normelor de redactare și exersarea aplicării limbajului în contexte funcționale diverse.

- **competența gramaticală**

Analiza rezultatelor pune în vizor un nivel eterogen de formare a competențelor lingvistice, cu diferențe semnificative între elevi, determinate de pregătirea anterioară și de capacitatea de valorificare a cunoștințelor în contexte de evaluare standardizată. Evaluarea a relevat variații mari în nivelul de stăpânire a regulilor de gramatică și ortografie, în special în redactarea unor mesaje cu tematică cotidiană. Deși o parte dintre elevi demonstrează un control satisfăcător asupra structurilor gramaticale de bază și a normelor ortografice, un număr semnificativ prezintă dificultăți grave în aplicarea corectă și consecventă a acestora. Evaluatorii au remarcat, în context, o tendință generală de diminuare a acestei competențe, cu impact direct asupra clarității și coerenței mesajelor scrise.

Situația este explicabilă, din punctul de vedere al profesorilor-evaluatori, prin orientarea predominantă a procesului didactic către activități de receptare a mesajului scris și de utilizare contextuală a lexicului, în detrimentul exersării sistematice a competențelor de redactare și a consolidării normelor gramaticale și ortografice. De asemenea, dificultățile constatate indică necesitatea unei abordări didactice diferențiate, adaptate nivelului real de competență al elevilor.

- **competența pragmatică**

Analiza realizării itemilor care au vizat competența pragmatică evidențiază un nivel diferențiat de performanță, cu dificultăți semnificative înregistrate în special la itemii de producere a mesajului scris. Astfel, itemii 8 și 9 au fost rezolvați de un număr mai redus de elevi, ceea ce indică o asimilare insuficientă a competenței lingvistice, în special a componentei gramaticale, precum și dificultăți în utilizarea resurselor lingvistice pentru construirea unor mesaje scrise coerente și adecvate cerințelor.

Itemul 8, care a evaluat abilitatea de a formula un mesaj scurt (35–40 de cuvinte) pe baza unor cuvinte-cheie date, a generat rezultate variate. O parte dintre elevi au reușit să elaboreze mesaje coerente și relativ bine structurate, utilizând lexicul propus. Totuși, s-au constatat și situații în care mesajele au fost insuficient organizate, lipsite de claritate sau incomplete, prin neutilizarea cuvintelor-cheie indicate.

Itemul 9, care a solicitat redactarea unui text de 55–60 de cuvinte despre un prieten, în care elevii trebuiau să descrie persoana aleasă, importanța acesteia și modalitățile de manifestare a prieteniei, a fost omis de aproximativ 35-60 % dintre participanți, în diverse unități teritoriale. În cazul elevilor care au abordat itemul, s-au evidențiat în mai multe rânduri dificultăți majore de exprimare, mesajele fiind adesea vagi, limitate la enumerări de adjective calificative sau la descrieri sumare, fără dezvoltarea ideilor conform cerinței.

Evaluatorii au constatat deficiențe frecvente în formularea corectă și logică a enunțurilor, manifestate prin utilizarea inadecvată a timpurilor verbale, lipsa acordului dintre adjectiv și substantiv, precum și prin dificultăți în organizarea coerentă a ideilor. De asemenea, s-a observat o utilizare insuficientă a conectorilor logici necesari asigurării coeziunii textuale.

În general, elevii au demonstrat o bună capacitate de identificare a elementelor esențiale ale contextului și de realizare a sarcinilor de bază (răspunsuri scurte, completarea spațiilor lacunare, formularea de enunțuri simple). Cu toate acestea, au fost întâmpinate dificultăți semnificative în realizarea unui text scris care să respecte integral criteriile indicate, precum: respectarea mesajului cerut, descrierea aspectelor solicitate, corectitudinea lexicală și gramaticală.

Totodată, cadrele didactice evaluatoare au semnalat factori contextuali care pot influența performanțele elevilor, precum timpul insuficient alocat redactării itemilor de producere scrisă, vocabularul limitat al elevilor și necesitatea consolidării competențelor de exprimare scrisă în cadrul orelor de limba franceză, în raport cu complexitatea cerințelor curriculare.

Concluzii finale

O privire de ansamblu asupra testării la limba engleză în clasa a IX-a vorbește, în linii mari, despre un proces educațional desfășurat în baza curriculumului la disciplină. Analiza rezultatelor indică faptul că eșecul sever este marginal, notele de „1” și „2” fiind rare și izolate în ambele sesiuni de evaluare – aprilie 2025 și noiembrie 2025. Frecvența notelor de „3” și „4” sugerează existența unor dificultăți temporare de adaptare la cerințele evaluării, mai degrabă decât lipsa totală a competențelor. Nota „5”, vârf de distribuție atât în aprilie, cât și în noiembrie, evidențiază un nucleu numeros de elevi cu competențe funcționale minime, fragile și insuficient consolidate. Distribuția bimodală a rezultatelor, concentrată în jurul notelor „5” și „8”, reflectă un grad ridicat de eterogenitate a nivelului de competență lingvistică. Se disting astfel două grupuri principale de elevi: unul numeros, aflat la limita cerințelor de bază, și un altul, comparabil numeric, cu competențe consolidate și capacitate de rezolvare a itemilor de nivel mediu și superior.

Itemii de vocabular și de comprehensiune a textului au generat rezultate constant bune, evidențiind competențe funcționale de lectură și o bună stăpânire a lexicului de bază. În schimb, itemii de completare și cei gramaticali au produs diferențieri clare de performanță, dificultățile fiind asociate atât necunoașterii structurilor-cheie, cât și citirii superficiale a cerințelor. Frecvența erorilor procedurale indică insuficienta formare a deprinderii de analiză atentă a instrucțiunilor, idee dedusă din ambele sesiuni de testare. Produsele scrise relevă un nivel scăzut al competenței de exprimare scrisă, marcat de incoerență textuală, vocabular limitat și erori gramaticale frecvente. Per ansamblu, rezultatele confirmă necesitatea consolidării strategiilor didactice centrate pe scriere funcțională, pe cerințe complexe în baza contextelor autentice de comunicare.

Itemul de integrare s-a dovedit un indicator sensibil al competenței comunicative reale, punând în evidență atât lipsa de implicare sau neînțelegerea sarcinii, cât și dificultățile de producere scrisă coerentă. Procentul constant ridicat al elevilor care nu au realizat deloc produsul scris, atât în aprilie, cât și în noiembrie, semnalează probleme persistente de asumare a sarcinilor complexe. Scorurile din intervalul mediu indică o competență funcțională parțial consolidată, caracterizată prin realizări inegale ale cerințelor, formulări generale și erori care afectează coerența mesajului. Scorurile superioare, deși mai puțin frecvente, confirmă existența unui nucleu de elevi autonomi, capabili de integrarea adecvată a achizițiilor lingvistice.

Rezultatele testării la limba franceză în clasa a IX-a indică un tablou general previzibil, fără deviații majore față de evaluarea din aprilie 2025, dar cu o tendință de regres a performanței școlare. Rata de promovare diminuată de la 92,98% la 88,41% semnaleză o fragilizare a competențelor dobândite și dificultăți de menținere a nivelului funcțional al achizițiilor. Distribuția notelor evidențiază o deplasare a rezultatelor către zona inferioară a scalei de notare, cu extinderea segmentului elevilor aflați la limita promovabilității și cu o creștere a ponderii notelor insuficiente. Zona performanței medii își pierde consistența, iar notele bune și foarte bune devin mai rare, ceea ce indică nu doar diminuarea excelenței, ci și fragilizarea competențelor operaționale de bază.

Scăderea notei medii generale și a mediei elevilor promovați confirmă un regres generalizat al nivelului de stăpânire a competențelor, cu acumularea de lacune în timp. Analiza arată că acest fenomen este larg răspândit, cu diferențe semnificative între raioane/ municipii, ceea ce sugerează atât particularități ale procesului de învățare, cât și posibile variații în practicile de evaluare. Itemii de cunoaștere-înțelegere au generat distribuții profund neuniforme ale punctajelor, cu abateri evidente de la probabilitatea simetrică, fapt ce afectează valoarea diagnostică a rezultatelor. Discrepanțele majore între itemi aparent comparabili ca dificultate indică o influență decisivă a formei de răspuns asupra performanței elevilor, în detrimentul competenței reale. La nivelul itemilor de aplicare-analiză, se constată o diferențiere clară a performanțelor, unii itemi având un grad de accesibilitate ridicat și o capacitate redusă de discriminare, iar alții solicitând operații cognitive mai complexe. Itemii de evaluare-sinteză au evidențiat cele mai mari dificultăți, cu ponderi ridicate ale rezultatelor nule și ale răspunsurilor absente, semnalând incapacitatea multor elevi de a integra coerent achizițiile lingvistice. Deși competențele de receptare a mesajului scris și utilizarea lexicului de bază sunt relativ bine dezvoltate, competențele de producere a mesajului scris rămân insuficient consolidate. Produsele scrise se caracterizează prin lipsa coerenței, vocabular limitat, erori gramaticale frecvente și dificultăți în respectarea cerințelor structurale.

În ansamblu, testarea tematică la limba străină relevă o discrepanță pronunțată între nivelul competențelor receptive și cel al competențelor productive, precum și un nivel eterogen de formare în domeniul limbii, dificultăți semnificative ale elevilor în realizarea sarcinilor care presupun integrarea și articularea coerentă a mai multor achiziții lingvistice. Rezultatele indică necesitatea recalibrării itemilor de evaluare și a intensificării demersului didactic orientat spre consolidarea scrierii funcționale, a integrării cunoștințelor și a transferului competențelor în contexte autentice de comunicare.

În cele două sesiuni de testare – aprilie 2025 și noiembrie 2025, elevii au demonstrat:

- înțelegerea contextului general, receptarea detaliilor esențiale și abilitatea de a deduce informații implicite;
- realizarea conexiunii logice elementare cu semnele textului (nume, date, acțiuni, detalii);
- capacitatea redusă de a utiliza informațiile din text pentru realizarea unor sarcini mai complexe decât simpla identificare;
- exclusiv pe segmente mici – buna cunoaștere a gramaticii și a topicii limbii studiate;
- pe un segment amplu – incapacitatea de a formula coerent și consecutiv câteva opinii/ idei personale;
- citirea superficială a enunțurilor și neînțelegerea, pe scară largă, a mesajului integral al textului;
- tendința de a recurge la expresii specifice limbajului oral sau celui mediatizat în spațiul virtual;
- un eșec moderat pronunțat, în creștere atât la limba engleză, cât și la limba franceză;
- creșterea nesemnificativă a ratei de promovare la limba engleză și scăderea ușoară a ei la limba franceză;
- diminuarea notei medii în noiembrie, față de aprilie – atât la limba engleză, cât și la limba franceză;
- diminuarea notei medii la limba franceză în majoritatea unităților teritoriale;
- prevalarea numerică a notelor de „5”, sporind în cantitate în noiembrie față de aprilie la ambele limbi străine;
- manifestarea slabă a excelenței, în special la limba franceză – sub 2%.

Recomandări metodologice pentru profesorii de limba străină:

- a diversifica itemii care solicită exemple concrete, acțiuni precise, structuri clar delimitate;
- a intensifica activitățile de producere scrisă ce pun în evidență formularea mesajului cu finalitate clară;
- a utiliza mai frecvent evaluarea formativă prin:
 - feedback descriptiv, centrat pe criterii;
 - autoevaluare și evaluare între colegi, pe baza unor grile simplificate;
 - încurajarea acțiunii după operațiunea eronată (asumarea și depășirea erorii);
- a valorifica contexte apropiate de universul de experiență al elevilor;
- a elabora, în cazul atestării unui număr considerabil de rezultate insuficiente, un plan de recuperare axat pe gramatica și vocabularul de bază;
- a corela activitățile de scriere cu lexicul tematic și structurile gramaticale relevante;
- a introduce constant în actul educațional proceduri de învățare diferențiată;
- a implica elevii în procesul de evaluare reciprocă, în baza unor grile estimative judicioase elaborate în prealabil.

Recomandări metodologice pentru instituțiile de învățământ

- a intensifica schimbul de bune practici în învățarea realizării produselor scrise;
- a determina factorii succesului în studiul limbii străine, organizând activitățile de învățare în cheia acelor care au generat acești factori;
- a corela utilizarea temeinică a manualului și dotarea lecției cu produse didactice digitale;
- a determina factorii eșecului, asigurând învățarea/ evaluarea diferențiată, alternarea echilibrată, raportată la contingentul de elevi ai clasei, a activităților orale și scrise;
- a susține colaborarea profesională între cadrele didactice, prin organizarea atelierelor tematice, în special – pe domeniul evaluării calitative a progresului școlar.

Recomandări metodologice pentru direcțiile raionale/ municipale de educație

- a orienta activitățile de formare continuă spre înțelegerea deplină, asumată a evaluării autentice (la toate disciplinele);
- a exersa elaborarea și aplicarea itemilor de tip integrativ, cu distribuirea celor mai bune practici în acest sens;
- a monitoriza elaborarea probelor de evaluare a produselor scrise pe bază de criterii docimologice clare;
- a încuraja activitățile de formare continuă pe domeniul evaluării rezultatelor școlare;
- a monitoriza calitatea predării-învățării-evaluării, în baza unor politici interne clare, eficiente, conforme actelor normative.